

PTA VOOR 4 MAVOXL

Schooljaar 2026-2027

september 2026

INHOUDSOPGAVE

HERKANSINGSREGELING	2
LEERJAAR 3	2
LEERJAAR 4	3
AARDRIJKSKUNDE	5
BIOLOGIE	8
DUITS	10
ECONOMIE	13
ENGELS	16
FRANS	21
GESCHIEDENIS	23
LICHAMELIJKE OPVOEDING 1	29
LICHAMELIJKE OPVOEDING 2	32
LOB	35
MAATSCHAPPIJKUNDE	38
MAVO TO DO	43
NASK 1	46
NEDERLANDS	50
PROFIELWERKSTUK	54
BEELDENDE VORMING TEKENEN	55
WISKUNDE	58

HERKANSINGSREGELING

Voor klas 3 en 4 geldt de herkansingsregeling zoals die hierna beschreven staat. Uitgezonderd zijn ma-1 en ckv in leerjaar 3, deze vakken hebben een eigen herkansingsregeling.

In het algemeen geldt dat:

- deze regeling uitsluitend gaat over schoolexamentoetsen;
- het hoogste cijfer telt;
- je ook toetsen waar een voldoende voor gehaald is, mag herkansen;
- de herkansingen georganiseerd worden door het examensecretariaat. Deze communiceert naar ouders en leerlingen over het tijdstip van de herkansingen. Je bent zelf verantwoordelijk voor jouw inschrijving;
- de toetsen van LO-1 in alle afdelingen herkansbaar zijn.

Als je bij een herkansingsmoment ongeoorloofd afwezig bent, verlies je je recht op herkansing

Leerjaar 3

- Je mag maximaal drie SE-toetsen uit leerjaar 3 herkansen.
- Alle soorten toetsen kunnen worden herkanst, behalve werkstukken en de praktische opdrachten in 3B en 3K en de toetsen van LO-2 in de mavo.
- De handelingsdelen bij de vakken LO-1 en biologie mogen herkanst worden.
- Herkansingen van schoolexamens uit klas 3 worden afgewikkeld binnen dat schooljaar, uitgezonderd de schoolexamens uit de eindtoetsweek. De herkansingen vinden plaats in de week voor de eindtoetsweek. Hier kunnen maximaal twee herkansingen gedaan worden.
- De derde herkansing kan gedaan worden uit de SE-toetsen uit de eindtoetsweek en vindt plaats in de eerste periode van leerjaar 4.
- De derde herkansing kan gedaan worden uit de schoolexamens in de eindtoetsweek. Er mag van deze schoolexamens maximaal één schoolexamen herkanst worden in de eerste periode in leerjaar 4.
- NB: schooljaar 2026-2027 kent een overgangsregeling voor 4BK; je mag 2 SE-toetsen uit leerjaar 3 herkansen tijdens het herkansingsmoment in november 2026.

Maatschappijleer-1

Dit vak heeft een eigen herkansingsregeling:

- Je kunt de afzonderlijke SE's die herkansbaar zijn herkansen in leerjaar 3 en het SE uit de eindtoetsweek in de eerste periode van leerjaar 4.
- Je mag in leerjaar 4 de herkansingsopdracht maken. Dit is een grote opdracht, waarvoor je één cijfer krijgt. Dit cijfer wordt je nieuwe eindcijfer als het hoger is dan je eerdere eindcijfer. Scoor je lager, blijft je eindcijfer van leerjaar 3 staan
- Je mag deze herkansingsopdracht maken in leerjaar 4 als je een ONVOLDOENDE eindcijfer aan het einde van leerjaar 3 hebt.
- Je mag deze herkansingsopdracht ook maken als je een VOLDOENDE eindcijfer aan het einde van leerjaar 3 hebt. Hierdoor kun je wellicht een compensatiepunt halen.

CKV

Dit vak heeft een eigen herkansingsregeling:

Als je voor de eindbeoordeling van het vak CKV in leerjaar drie nog geen (v) voldoende staat voor het overgangsrapport, moet je een of meerdere opdrachten herkansen totdat je een voldoende voor het gehele vak staat. Deze herkansingen vinden allen plaats in het derde leerjaar.

Leerjaar 4

In 4 vmbo-basis en 4 vmbo-kader:

- Je mag maximaal drie SE-toetsen uit leerjaar 4 herkansen
- Alle soorten toetsen kunnen worden herkanst, behalve werkstukken en de toetsen van LO-2 in de mavo.
- Van schoolexamens van start leerjaar 4 t/m de kerstvakantie mag je één herkansing doen: deze vindt plaats in januari 2027.
- Van schoolexamens tussen de kerstvakantie en de voorjaarsvakantie mag een leerling één herkansing doen: deze vinden plaats in maart 2027.
- Van de schoolexamens tussen de voorjaarsvakantie en 1 april 2027 mag een leerling één herkansing doen. Deze vindt uiterlijk plaats op 9 april 2027.

Schoolexamens eindtoetsweek leerjaar 3	2 herkansingen afname november 2026
Schoolexamens tot aan kerstvakantie leerjaar 4	1 herkansing afname januari 2027
Schoolexamens tussen kerstvakantie en voorjaarsvakantie leerjaar 4	1 herkansing afname maart 2027
Schoolexamens tussen voorjaarsvakantie en 1 april 2027 leerjaar 4	1 herkansing afname uiterlijk 9 april 2027

In 4 mavoXL:

- Je mag maximaal drie SE-toetsen uit leerjaar 4 herkansen.
- Alle soorten toetsen kunnen worden herkanst, behalve werkstukken, de discussie bij het vak Nederlands en de toetsen van LO-2 in de mavo.
- Van schoolexamens tot en met SE-week 1 mag je één herkansing doen: deze vindt plaats januari 2027.
- Van schoolexamens tussen SE-week 1 en de voorjaarsvakantie mag je één herkansing doen: deze vinden plaats in maart 2027.
- Van de schoolexamens tussen de voorjaarsvakantie en 1 april 2027 mag je één herkansing doen. Deze vindt uiterlijk plaats op 9 april 2027.

Schoolexamens eindtoetsweek leerjaar 3	1 herkansing afname november 2026
Schoolexamens tot en met SE-week 1 leerjaar 4	1 herkansing afname januari 2027
Schoolexamens tussen SE-week1 en voorjaarsvakantie leerjaar 4	1 herkansing afname maart 2027
Schoolexamens tussen voorjaarsvakantie en 1 april 2027 leerjaar 4	1 herkansing afname uiterlijk 9 april 2027

Wat doen we met PTA-cijfers als je leerjaar 4 opnieuw doet?

Je doet dit jaar elke schoolexamentoets: als het resultaat nu hoger is dan dat van de toets vorig jaar, dan zetten we dat cijfer in Magister. Als het cijfer lager is dan dat van vorig jaar, dan zetten we het cijfer van vorig jaar in Magister. Dit geldt alleen als bij een schoolexamen de afgetoetste kerndoelen overeenkomen met de kerndoelen van het betreffende schoolexamen van vorig schooljaar.

AARDRIJKSKUNDE

4M		AARDRIJKSKUNDE		2026-2027		AK 0131	
1. Periode 2. E-NR 3. Eindtermen 4. SE/CE		Wat moet je kennen en kunnen?		1. Met welk boek/methode 2. Welk hoofdstuk/thema 3. Wat ga je hiervoor doen?		1. Toetsvorm 2. Weging 3. Tijd 4. Inleverdatum 5. Herkansing? 6. Digitaal?	
1. periode 1 2.E4 3.AK/K/1, AK/K/4, AK/K/4/5, AK/K/4/6 4.SE CE		De kandidaat kan het weer en klimaat in de eigen regio beschrijven en verklaren. De kandidaat kan Weer en klimaat, klimaatverandering en klimaatbeleid van Nederland en een contrasterende regio elders in Europa (Spanje) beschrijven en verklaren en de situatie in beide gebieden vergelijken. De kandidaat kan Weer en klimaat, klimaatverandering en klimaatbeleid in een buiten-Europese (de VS)macroregio beschrijven en verklaren. De kandidaat kan zich oriënteren op de eigen loopbaan en het belang van aardrijkskunde in de maatschappij.		De geo Vmbo-kgt leerboek jaar 4 hoofdstuk. 1, 2 en 3 De kandidaat maakt een proefwerk waarbij een aantal vragen zal worden gesteld over de paragrafen die genoemd zijn. Hierbij gaat het over weer en klimaat in Nederland, Spanje en de VS		1. PW 2. 2x 3. 70mn 4. November 5. ja 6. nee	
1. periode 1 2. E5 3.AK/V/1 AK/K/1, AK/K/2, AK/V/7, AK/V/8 4. CE		De kandidaat kan het voorkomen van extreme weersomstandigheden in een buiten-Europese macroregio (de VS) beschrijven en verklaren en maatregelen om de gevolgen hiervan te beperken beschrijven. De kandidaat kan zich oriënteren op de eigen loopbaan en het belang van aardrijkskunde in de maatschappij. De kandidaat kan basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op communiceren, samenwerken en informatie verwerven en verwerken De kandidaat kan zelfstandig informatie verwerven, verwerken en verstrekken in het kader van het sector werkstuk De kandidaat kan de vaardigheden uit het kerndeel in samenhang toepassen.		De geo Vmbo-kgt leerboek jaar 4 Hoofdstuk 3 weer en klimaat. casus Extreem weer in de VS A1 t/m A3 De kandidaat maakt een digitale poster waarop het ontstaan en de gevolgen van verschillende tropische stormen zijn uitgewerkt.		1. PO 2. 1x 3. 180 min 4. November 5. nee 6. nee	

1. periode 2 2.E6 3.AK/K/1, AK/K/8.16, AK/K/8.17, AK/K/8.17 4.SE CE	De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in de eigen regio beschrijven en verklaren. De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in Nederland en een contrasterende regio elders in Europa (Duitsland) beschrijven en verklaren en de situatie in beide gebieden vergelijken. De kandidaat kan de bevolkingsontwikkeling en het ruimtegebruik in een buiten-Europese macroregio (China) beschrijven en verklaren. De kandidaat kan zich oriënteren op de eigen loopbaan en het belang van aardrijkskunde in de maatschappij.	De geo Vmbo-kgt leerboek jaar 4 hfstk. 4,5 en 6 De kandidaat maakt een proefwerk waarbij een aantal vragen zal worden gesteld over de paragrafen die genoemd zijn. Hierbij gaat het over bevolking en ruimte in Nederland, Duitsland en China.	1. PW 2.2x 3.70min 4. Januari 5.ja 6.nee
1. periode 2 2.E7 3. AK/V/2, AK/K/2, AK/V/7, AK/V/8 4.CE	De kandidaat kan de ruimtelijke ontwikkelingen van megasteden in een buiten Europese Macroregio (China) beschrijven en verklaren en maatregelen ter verbetering van de ruimtelijke kwaliteit beschrijven De kandidaat kan basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op communiceren, samenwerken en informatie verwerven en verwerken De kandidaat kan zelfstandig informatie verwerven, verwerken en verstrekken in het kader van het sector werkstuk De kandidaat kan basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op communiceren, samenwerken en informatie verwerven en verwerken. De kandidaat kan de vaardigheden uit het kerndeel in samenhang toepassen.	De geo Vmbo-kgt leerboek jaar 4 hfst bevolking en ruimte: casus Megasteden in China B1 t/m B3 De kandidaat gaat een kaart maken van China waarin enkele demografische processen zichtbaar zullen zijn. Daarnaast wordt het grootstedelijk gebied Shanghai/Guangzhou uitgelicht waarin enkele gevolgen van groei zichtbaar zullen zijn. Ook moet de kandidaat in de kaart enkele maatregelen ter verbetering aandragen	1. PO 2.1x 3.180min 4.Januari 5.nee 6.nee
1. periode 3 2.E8 3. AK/K/6, AK/K/6.11, AK/K/6.12, AK/K/6.13 4.SE CE	De kandidaat kan herkomst, het voorkomen, de kwaliteit en het gebruik van water in Nederland beschrijven en verklaren en maatregelen voor een duurzamer gebruik van water en de effecten ervan beschrijven De kandidaat kan de herkomst, het voorkomen, de kwaliteit en het gebruik van water in een buiten-Europese macroregio (het Midden Oosten) en een contrasterende regio elders in de wereld (China) beschrijven en en verklaren, en maatregelen voor een duurzamer gebruik van water en de effecten ervan beschrijven en de situatie in beide gebieden vergelijken.	De geo Vmbo-kgt leerboek jaar 4 hfstk. 7,8 en 9 De kandidaat maakt een proefwerk waarbij een aantal vragen zal worden gesteld over de paragrafen die genoemd zijn. Hierbij gaat het over water in Nederland, China en het Midden oosten	1. PW 2. 2x 3.70 min 4. Maart 5.ja 6.nee

	De kandidaat kan de waterhuishouding in een buiten-Europese macroregio (Midden-Oosten) beschrijven en plannen en maatregelen ter verbetering hiervan beschrijven		
1. periode 3 2.E9 3. AK/V/3, AK/K/3, AK/V/8 4.CE	De kandidaat kan de waterhuishouding in een buiten-Europese macroregio (Midden-Oosten) beschrijven en plannen en maatregelen ter verbetering hiervan beschrijven De kandidaat kan een aantal vakvaardigheden toepassen die bijdragen tot de ontwikkeling van het eigen leervermogen. Bij het bestuderen van gebieden, aardrijkskundige verschijnselen en vraagstukken kan de kandidaat in dat verband: – verschillende typen aardrijkskundige vragen herkennen en formuleren, aardrijkskundige werkwijzen toepassen, gebruik maken van verschillende soorten kaarten en kaartvaardigheden, luchtfoto's en satellietbeelden; informatie ordenen, analyseren en daarover conclusies trekken; eenvoudig aardrijkskundig onderzoek van beperkte omvang doen; een standpunt innemen en beargumenteren De kandidaat kan basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op communiceren, samenwerken en informatie verwerven en verwerken. De kandidaat kan de vaardigheden uit het kerndeel in samenhang toepassen.	De geo Vmbo-kgt leerboek jaar 4 hfstk.10 C1 tot en met 3; ruzie om water De kandidaat gaat een verslag maken van een groot waterproject in het Midden Oosten. In dit verslag komen een aantal zaken naar voren. Dit verslag wordt doormiddel van een presentatie laten zien.	1. PO 2. 1x 3. 180 min 4. Maart 5.nee 6.nee
Cijfer AK = (E1+E2+E3+E4+E6+E8)X2 + (E5+E7+E9)/15			

BIOLOGIE

4M BIOLOGIE		2026-2027		Bi 0191
1. Periode 2. E-NR 3. Eindtermen 4. SE/CE	Wat moet je kennen en kunnen?	1. Met welk boek/methode 2. Welk hoofdstuk/thema 3. Wat ga je hiervoor doen?	1. Toetsvorm 2. Weging 3. Tijd 4. Inleverdatum 5. Herkansing? 6. Digitaal?	
1. 1 2. E3 3. K3, K4, K6, K9, K12 4. SE	Organen planten met bouw en functie, fotosynthese, verbranding en assimilatie. Mitose en meiose, geslachtelijke en ongeslachtelijke voortplanting.	1. Biologie voor jou 4A 2. H9; planten 3. Docent geeft uitleg, je kunt aantekeningen maken, opdrachten maken in boek en practicum.	1. PW 2. 1x 3. 45 minuten 4. 5. Ja 6. Nee	
1. 1 2. E4 3. K2, K9, K11 4. SE	Zenuwstelsel, hormoonstelsel en het zintuigenstelsel.	1. Biologie voor jou 4A 2. H10 en H11; regeling & zintuigen 3. Docent geeft uitleg, je kunt aantekeningen maken en opdrachten maken in boek.	1. PW 2. 1x 3. 45 minuten 4. 5. Ja 6. Nee	
1. 2 2. E5 3. K3, K5, K6, K9, K10, K11,	Enzymen, voedingsstoffen, levensstijl, verteringstelsel, planten-, vlees-, en alleseter. Bloed, bloedsomloop, bloedvaten, hart, hart- en vaatziekten, lymfestelsel, afweer, transplantaties en bloedtransfusies. Hart practicum; anatomie hart en het maken van een biologische tekening.	1. Biologie voor jou 4B 2. H12 en H13; Voeding en vertering & transport en afweer	1. PW + PO 2. 1x (PW 80% + PO 20%)	

V1, V3 en V4 4. SE		3. Docent geeft uitleg, je kunt aantekeningen maken, opdrachten maken in boek en practicum.	3. 45 minuten 4. PO tijdens les 5. Alleen PW 6. Nee
1. 3 2. E6 3. K3, K4, K6, K9, K10 en K11 4. SE	Inwendig milieu, de huid, nieren, lever, ademhalingsstelsel, longaandoeningen, gaswisseling bij dieren. Viskop practicum; gaswisseling bij vissen en het maken van een biologische tekening.	1. Biologie voor jou 4B 2. H14; Gaswisseling en uitscheiding 3. Docent geeft uitleg, je kunt aantekeningen maken, opdrachten maken in boek en practicum.	1. PW + PO 2. 1x (PW 80% + PO 20%) 3. 45 minuten 4. PO tijdens les 5. Alleen PW 6. Nee
1. 2 2. E7 3. K1, K2, K3, K4, K9, K11, K12, V3, V4 4. SE	Leerlingen maken na afloop een opdracht over verschillende orgaanstelsels.	1. 2. 3. Excursie Corpus	1. PO 2. 1x 3. 240 minuten 4. Aan het einde van de les 5. Nee 6. Nee
Cijfer BI = (E1 + E2 + E3 + E4 + E5 + E6 + E7) : 7			

DUITS

4M DUITS 2026-2027 Du 0063			
1. Periode 2. E-NR 3. Eindtermen 4. SE/CE	Wat moet je kennen en kunnen?	1. Met welk boek/methode 2. Welk hoofdstuk/thema 3. Wat ga je hiervoor doen?	1. Toetsvorm 2. Weging 3. Tijd 4. Inleverdatum 5. Herkansing? 6. Digitaal?
1. Periode 1 2. E1 3. DU/K/1 + DU/K/2 + DU/K/3 4. SE	Je kan eenvoudige zinnen begrijpen en gebruiken om te communiceren over dagelijkse onderwerpen.	1. Zugspitze VMBO-GT4 2. Hoofdstuk 1 t/m 3 3. Je leert de woordenschat (NL-D en D-NL) door het maken van leerlijsten en het oefenen met overhoringen. Je past de woorden toe in korte zinnen en maakt opdrachten uit het boek om het gebruik te oefenen.	1. PW 2. 1 3. 40 minuten 4. Periode 1 5. Ja 6. Nee
1. Periode 1 2. E2 3. DU/K/2 + DU/K/4 + DU/V/3 4. SE /CE	Je kan de hoofdgedachte en specifieke informatie begrijpen uit korte gesprekken, aankondigingen en videofragmenten over bekende onderwerpen.	1. Zugspitze VMBO-GT4 & Cito B.V. 2. Hoofdstuk 10 t/m 13 3. Je oefent luistervaardigheid met Cito- en boekopdrachten. Je leert informatie herkennen door vragen te beantwoorden over luisterteksten.	1. PW 2. 1 3. 50 minuten 4. Periode 1 5. Ja 6. Ja
1. Periode 2	Je kan een kort gesprek voeren over dagelijkse onderwerpen, informatie vragen en geven en een mening uitdrukken in bekende situaties.	1. Zugspitze VMBO-GT4	1. MO

2. E3 3. DU/K/2 + DU/K/5 + DU/V/3 4. SE		2. Hoofdstuk 1 t/m 5 3. Je oefent spreekvaardigheid in tweetallen in de les. Je bereidt korte dialogen voor en oefent met vragen stellen en antwoorden geven.	2. 1 3. 10 minuten 4. Periode 2 5. Nee 6. Ja
1. Periode 2 2. E4 3. DU/K/1 + DU/K/2 + DU/K/3 4. SE	Je kan eenvoudige zinnen begrijpen en gebruiken en past basisgrammatica toe.	1. Zugspitze VMBO-GT4 2. Hoofdstuk 4 & 5 en basisgrammatica 3. Je leert woordenschat en grammatica door het maken van leerlijsten en opdrachten uit het boek. Je past grammatica toe in zinnen en maakt extra oefeningen tijdens de les.	1. PW 2. 1 3. 40 minuten 4. Periode 2 5. Ja 6. Nee
1. Periode 3 2. E5 3. DU/K/5 + DU/K/6 + DU/V/3 4. SE	Je kan in het Duits informatie over culturele en historische aspecten van Keulen presenteren en vergelijkt deze met Nederland.	1. Hand-out en instructie van docent 2. Landeskunde 3. Je bereidt een presentatie/vlog voor en verzamelt informatie over Keulen. Je werkt dit uit in het Duits en oefent het presenteren tijdens de les.	1. MO 2. 1 3. 10 minuten 4. Periode 3 5. Nee 6. Ja
1. Periode 3 2. E6 3. DU/K/6 + DU/V/4 4. SE	Je kan persoonlijke gegevens verstrekken, een kort bericht schrijven, informatie vragen of geven, gevoelens uiten en eenvoudige briefconventies toepassen.	1. Zugspitze VMBO-GT4 2. Hoofdstuk 6 t/m 9 3. Je oefent schrijfvaardigheid door het maken van schrijfopdrachten zoals berichten en e-mails. Je leert zinnen correct opbouwen en past grammatica toe.	1. PW 2. 1 3. 50 minuten 4. Periode 3 5. Nee

			6. Nee
1. Periode 3 2. E7 3. DU/V/1 + DU/V/5 4. SE/CE	Je kan hoofdgedachten bepalen, belangrijke informatie selecteren, tekstverbanden herkennen en conclusies trekken over doel, mening en publiek van de schrijver.	1. Zugspitze VMBO-GT4, examenblad.nl 2. Hoofdstuk 14 t/m 18 3. Je oefent leesvaardigheid door teksten te lezen en opdrachten te maken uit het boek en examenmateriaal. Je leert verbanden herkennen en vragen beantwoorden.	1. PW 2. 1 3. 50 minuten 4. Periode 3 5. Ja 6. Nee
1. Periode 3 2. E8 3. DU/K/1 + DU/K/2 + DU/K/3 4. SE	Je kan eenvoudige woorden begrijpen en gebruiken om te communiceren over dagelijkse onderwerpen (bijv. school, vrije tijd, familie).	1. Zugspitze VMBO-GT4 2. Prüfungswortschatz 3. Je leert de <i>Prüfungswortschatz</i> door het maken van leerlijsten en het oefenen met overhoringen. Je past de woorden toe in zinnen en korte opdrachten	1. PW 2. 1 3. 40 minuten 4. Periode 3 5. Ja 6. Nee
Cijfer DU = (E1 + E2 + E3 + E4 + E5 + E6 + E7 + E8) : 8			

ECONOMIE

4M ECONOMIE		2026-2027		Ec 0233
1. Periode 2. E-NR 3. Eindtermen 4. SE/CE	Wat moet je kennen en kunnen?	1. Met welk boek/methode 2. Welk hoofdstuk/thema 3. Wat ga je hiervoor doen?	1. Toetsvorm 2. Weging 3. Tijd 4. Inleverdatum 5. Herkansing? 6. Digitaal?	
1. 1 ^e periode 2. E1 3. 1/2/3/4A/8 V2/3 4. SE/CE	1. De kandidaat kan zich oriënteren op de eigen loopbaan en het belang van economie in de maatschappij. (EC/K/1) 2. De kandidaat kan basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op communiceren, samenwerken en informatie verwerven en verwerken. (EC/K/2) CE/SE 3. De kandidaat kan strategische vaardigheden toepassen die bijdragen tot de ontwikkeling van het eigen leervermogen en het vermogen met economische vaktaal te communiceren en onderzoek te doen. (EC/K/3) CE/SE 4. De kandidaat heeft inzicht in aspecten van het consumentengedrag, zoals keuzes, behoeften, inkomen en in de functies van het geld, lenen en sparen en kan dit inzicht toepassen in een gegeven casus. (EC/K/4A) CE/SE 5. De kandidaat heeft inzicht in aspecten van het consumentengedrag, zoals keuzes, behoeften, inkomen en in de functies van het geld, lenen en sparen en kan dit inzicht toepassen in een gegeven casus. EC/K/4A 6. De kandidaat heeft inzicht in de samenhang tussen consumptie, productie en het milieu, en kan aan de hand van voorbeelden op	1. Pincode 2. H1: Inkomen en welvaart H2 Geld genoeg? 3. Consumptie: Dit pta gaat over alle aspecten van het consumentengedrag, zoals keuzes, behoeften, inkomen en in de functies van het geld, lenen en sparen en kan dit inzicht toepassen in een gegeven casus. De leerling heeft inzicht in de samenhang tussen consumptie, productie en het milieu.	1. PW 2. 1 3. 50 Minuten 4. PTAAweek 1 5. Ja 6. Nee	

	het gebied van milieuschade de rol van overheid, maatschappelijke organisaties en individuele personen beschrijven (EC/K/8). (SE)		
1. 2 ^e periode 2. E2 3. K 1/2/3/4b/5a/5b/8 V2/3 4. SE/CE	1. De kandidaat heeft inzichten in de aspecten van het producentengedrag, zoals kosten, opbrengst, winst, toegevoegde waarden, arbeid, arbeidsverdeling, arbeidsproductiviteit, werkgelegenheid, werkloosheid en kan dit inzicht toepassen in een gegeven casus. (EC/K/1/2/3) en (EC/K/5A) CE/SE 2. De kandidaat heeft inzicht in de productie van goederen en diensten en in de fasen die een product doorloopt vanaf de producent van grondstoffen tot en met de detaillist/winkelier, en kan voorbeelden geven van beroepen/werkzaamheden die typerend zijn voor verschillende economische sectoren. (EC/K/5B) SE 3. De kandidaat heeft inzicht in het bankwezen, zoals verkrijgen van vreemd geld, spaarvormen en leningsvormen, en in motieven en kenmerken van verzekeringen en kan hierbij informatie van consumentenorganisaties gebruiken. (EC/K/4B) SE	1. Pincode 2. Hoofdstuk 3: Ben jij ondernemend? Hoofdstuk 4: Werk aan de winkel 3. Arbeid & Productie: De leerling heeft inzicht in aspecten van het producentengedrag, de arbeidsmarkt en de productie van goederen en diensten. Daarnaast heeft de leerling inzicht in de samenhang tussen consumptie, productie en het milieu.	1. PW 2. 1 3. 50 Minuten 4. januari 5. Ja 6. Nee
1. 3 ^e periode 2.E3 3. K 1/2/3//6/8 V1/2/3 4. SE/CE	- De kandidaat heeft inzicht in de sociale, economische en financiële functies van de overheid en kan dit inzicht toepassen in een gegeven casus (EC/K/6) CE/SE - De kandidaat heeft inzicht in de ontwikkeling van het begrotingstekort en de staatsschuld. Daarnaast begrijpt de kandidaat de systematiek van de loon- en inkomstenbelasting. Ook heeft de kandidaat inzicht in de oorzaken en gevolgen van veranderingen in de geldwaarde. Tot slot begrijpt de kandidaat hoe prijscompensatie kan worden ingezet om koopkrachtverlies tegen te gaan (EC/V1/2/3) (CE/SE) - De kandidaat heeft inzicht in de samenhang tussen consumptie, productie en het milieu, en kan aan de hand van voorbeelden op het gebied van milieuschade de rol van overheid, maatschappelijke organisaties en individuele personen beschrijven (EC/K/8). (SE)	1. Pincode 2. Hoofdstuk 5: Hoe werkt de overheid Hoofdstuk 6: Iedereen betaalt belasting 3. Overheid en bestuur: Dit pta gaat over de overheidsfinanciën en de gevolgen daarvan voor consument en overheid. Daarnaast komt het belastingstelsel aan de orde. De leerling heeft inzicht in de samenhang tussen consumptie, productie en het milieu.	1. PW 2. 1 3. 50 Minuten 4. Maart 5. Ja 6. Nee

1. 3 ^e periode	- De kandidaat heeft inzicht in internationale economische betrekkingen (EC/K/1/2/3), waaronder Nederland als open economie, de Europese Unie en in ontwikkelingsproblematiek (EC/K/7). De kandidaat kan dit inzicht toepassen in een gegeven casus. CE/SE - De kandidaat heeft inzicht in de samenhang tussen consumptie, productie en het milieu, en kan aan de hand van voorbeelden op het gebied van milieuschade de rol van overheid, maatschappelijke organisaties en individuele personen beschrijven (EC/K/8) (SE).	1. Pincode	1. PW
2. E4		2. Hoofdstuk 7: Nederland en het buitenland Hoofdstuk 8: Ontwikkelingslanden	2. 1
3. K 1/2/3/7/8		3. Internationale ontwikkelingen: Dit pta gaat over internationale economische betrekkingen zoals Nederland als open economie, de Europese Unie, ontwikkelingsproblematiek en kan dit inzicht toepassen in een gegeven casus. De leerling heeft inzicht in de samenhang tussen consumptie, productie en het milieu.	3. 50 Minuten
4. SE/CE			4. PTAAweek 2
5. Nee			
6. Nee			
SE = (E1 + E2 + E3 + E4) : 4			

ENGELS

4M ENGELS 2026-2027 en			
1. Periode 2. E-NR 3. Eindtermen 4. SE/CE	Wat moet je kennen en kunnen?	1. Met welk boek/methode 2. Welk hoofdstuk/thema 3. Wat ga je hiervoor doen?	1. Toetsvorm 2. Weging 3. Tijd 4. Inleverdatum 5. Herkansing? 6. Digitaal?
1. Periode 1 2. E1 3. EN/K/4, EN/V/1, EN/V/3 & EN/V/4 4. SE + CE	De kandidaat kan: 1. aangeven welke relevante informatie een tekst bevat, gegeven een bepaalde informatiebehoefte; 2. de hoofdgedachte van een tekst(gedeelte) aangeven; 3. de betekenis van belangrijke elementen van een tekst aangeven; 4. gegevens uit één of meer teksten met elkaar vergelijken en daaruit conclusies trekken; 5. verbanden tussen delen van een tekst aangeven. De kandidaat kan: 1. het gebruik van speciale stijlmiddelen herkennen; conclusies trekken met betrekking tot het schrijfdoel, de opvattingen, de gevoelens van de auteur en tot het beoogde publiek. De kandidaat kan: 2. kennis van land en samenleving rond bepaalde onderwerpen toepassen bij het herkennen en interpreteren van cultuuruitingen die specifiek zijn voor het taalgebied of daarmee in directe relatie staan. De kandidaat kan: 3. zelfstandig informatie verwerven, verwerken en verstrekken.	1. Eigen materiaal docent/opdrachten, oude examens & Allright leerwerk boek 2. Thema: Reading (leerwerkboek) en andere bronnen 3. Aan de slag met leesstrategieën Leren hoe examenvragen geformuleerd worden Bekend raken met de verschillende termen Functies en betekenis leren van voegwoorden/ signaal woorden herkennen Hoofd- en bijzaken onderscheiden Woordenboek EN - NE en NE - EN toegestaan	1. PW 2. Weging 1 3. 50 minuten 4. Oktober 5. Ja 6. Nee

1. Periode 2 2. E2 3. EN/K/2, EN /K/3, EN /K/4, EN/V/4 4. SE + CE	De kandidaat kan basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op 4. communiceren, samenwerken, informatie verwerven, verwerken en presenteren. De kandidaat kan strategische vaardigheden toepassen die bijdragen aan: 1. de bevordering van het eigen taalleerproces; 2. het compenseren van eigen tekortschietende taalkennis of communicatieve kennis; De kandidaat kan: 3. de betekenis van belangrijke elementen van een tekst aangeven; 4. verbanden tussen delen van een tekst aangeven. De kandidaat kan: 5. zelfstandig informatie verwerven en verwerken.	Allright leerwerk boek & extra instructie van docent (hand-out) Woordjes (examen woordjes van hand-out) Thema: basisvaardigheid 1 Grammatica: Voegwoorden (ook door leesopdrachtjes) Woordvolgorde Onregelmatige werkwoorden Vragen/ontkenningen Woorden: Hand-out examenwoorden Geen woordenboek toegestaan 3 Functies en betekenis leren van voegwoorden/ signaal woorden herkennen Correcte woordvolgorde toepassen De verschillende vervoegingen van de onregelmatige werkwoorden herkennen en kunnen toepassen Correcte vragen en ontkenningen maken Woordenschat vergroten/aanleren van 'nieuwe' woorden	1. Proefwerk 2. Weging 1 3. 50 minuten 4. SE-week 1 5. Ja 6. Nee
1. Periode 2 2. E3 3. EN/K/1, EN/K/2, EN/K/3, EN/K/7, EN/V/3 4. SE	De kandidaat kan - zich oriënteren op de eigen loopbaan en het belang van de Moderne Vreemde Talen in de maatschappij. De kandidaat kan - basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op communiceren, samenwerken en informatie verwerven, verwerken en presenteren. De kandidaat kan strategische vaardigheden toepassen die bijdragen aan: 6. het bereiken van verschillende lees-, schrijf-, luister- en kijk- en spreek-en gespreksdoelen; 7. de bevordering van het eigen taalleerproces; 8. het compenseren van eigen tekortschietende taalkennis of communicatieve kennis;	Eigen materiaal docent & Allright leerwerk boek Thema: Writing (leerwerkboek) en andere bronnen 3. Aan de slag met e-mail correct opbouwen Verschil leren tussen formele en informele taal Conventies correct toepassen	1. PW 2. Weging 2 3. 40 minuten 4. December 5. Ja 6. Nee

	9. kennis van land en samenleving toepassen bij het herkennen van cultuuruitingen. De kandidaat kan: 1. (persoonlijke) gegevens verstrekken; 2. een kort bedankje, groet of goede wensen schriftelijk overbrengen; 3. een briefje schrijven om informatie te vragen of te geven, om verzoeken of voorstellen te doen of daarop te reageren, om gevoelens te uiten en ernaar te vragen; 4. op eenvoudig niveau briefconventies gebruiken. De kandidaat kan: 5. kennis van land en samenleving rond bepaalde onderwerpen toepassen bij het herkennen en interpreteren van cultuuruitingen die specifiek zijn voor het taalgebied of daarmee in directe relatie staan.	Vaste passende zinnen toepassen Interpunctie correct toepassen Correcte woordgebruik/grammatica toepassen Woordenboek EN - NE en NE - EN toegestaan	
1. Periode 2 2. E4 3. EN/K/1, EN/K/2, EN/K/6, EN/V/3, EN/V/4 4. SE	Wat moet je kennen en kunnen? De kandidaat kan - zich oriënteren op de eigen loopbaan en het belang van de Moderne Vreemde Talen in de maatschappij. De kandidaat kan strategische vaardigheden toepassen die bijdragen aan: 6. het bereiken van verschillende lees-, schrijf-, luister- en kijk- en spreek-en gespreksdoelen; 7. de bevordering van het eigen taalleerproces; 8. het compenseren van eigen tekortschietende taalkennis of communicatieve kennis; 9. kennis van land en samenleving toepassen bij het herkennen van cultuuruitingen. De kandidaat kan adequaat reageren in veel voorkomende sociale contacten: 1. zoals begroeten; 2. informatie geven en vragen; 3. naar een mening/oordeel vragen en een mening/oordeel geven; 4. uitdrukking geven aan en vragen naar (persoonlijke) gevoelens; 5. een persoon, object of gebeurtenis, ook uit het verleden; 6. en in de toekomst, beschrijven. De kandidaat kan: 7. kennis van land en samenleving rond bepaalde onderwerpen toepassen bij het herkennen en interpreteren van cultuuruitingen die specifiek zijn voor het taalgebied of daarmee in directe relatie staan. De kandidaat kan: 8. zelfstandig informatie verwerven, verwerken en verstrekken. De kandidaat kan:	1. Instructie van docent/ taaldorp boekje 2. Thema: Speaking Situaties: General Practitioner Fashionstore Job centre First date restaurant Customs (airport) 3. Aan de slag om duidelijker en vloeiender te spreken Leren om gewend te raken aan echte gesprekssituaties Geen woordenboek toegestaan	1. MO 2. Weging 2 3. 15 minuten (3x5) 4. Januari 5. Ja 6. Nee

	9. het gebruik van speciale stijlmiddelen herkennen; conclusies trekken met betrekking tot het schrijfdoel, de opvattingen, de gevoelens van de auteur en tot het beoogde publiek.		
1. Periode 3 2. E5 3. EN/K/1, EN/K/5, EN/V/3 4. SE	Wat moet je kennen en kunnen? De kandidaat kan - zich oriënteren op de eigen loopbaan en het belang van de Moderne Vreemde Talen in de maatschappij. De kandidaat kan: 1. aangeven welke relevante informatie een tekst bevat, gegeven een bepaalde informatiebehoefte; 2. de hoofdgedachte van een tekst(gedeelte) aangeven; 3. de betekenis van belangrijke elementen van een tekst aangeven; 4. anticiperen op het meest waarschijnlijke vervolg van een gesprek. De kandidaat kan: 5. kennis van land en samenleving rond bepaalde onderwerpen toepassen bij het herkennen en interpreteren van cultuuruitingen die specifiek zijn voor het taalgebied of daarmee in directe relatie staan.	1. Oud Cito materiaal & eigen materiaal docent/methode 2. Thema: Watching & Listening (leerwerkboek) en andere bronnen 3. Verschillende accenten beter kunnen herkennen Wennen aan verschillende accenten Oefenen met tempo van fragmenten Hoofd- en bijzaken kunnen onderscheiden Herkennen, begrijpen en toepassen van signaalwoorden Geen woordenboek toegestaan	1. PW 2. Weging 2 3. 60 minuten 4. Februari 5. Ja 6. Ja
1. Periode 3 2. E6 3. EN/K/3, EN/K/4, EN/K/5 4. SE/CE	Wat moet je kennen en kunnen? De kandidaat kan strategische vaardigheden toepassen die bijdragen aan: 5. het bereiken van verschillende lees-, schrijf-, luister- en kijk- en spreek-en gespreksdoelen; 6. de bevordering van het eigen taalleerproces; 7. het compenseren van eigen tekortschietende taalkennis of communicatieve kennis; 8. kennis van land en samenleving toepassen bij het herkennen van cultuuruitingen. De kandidaat kan: 9. aangeven welke relevante informatie een tekst bevat, gegeven een bepaalde informatiebehoefte; 10. de hoofdgedachte van een tekst(gedeelte) aangeven; 11. de betekenis van belangrijke elementen van een tekst aangeven; 12. gegevens uit één of meer teksten met elkaar vergelijken en daaruit conclusies trekken; 13. verbanden tussen delen van een tekst aangeven. De kandidaat kan: 14. aangeven welke relevante informatie een tekst bevat, gegeven een bepaalde informatiebehoefte; 15. de hoofdgedachte van een tekst(gedeelte) aangeven; 16. de betekenis van belangrijke elementen van een tekst aangeven;	1. Leesboek & film 2. Welk hoofdstuk/thema Boek en film compleet lezen & kijken 3. Lezen en kijken om het verhaal te begrijpen. 4. Mening kunnen onderbouwen 5. Personages en thema kunnen uitleggen 6. Eigen samenvatting maken 7. Belangrijke gebeurtenissen in de juiste volgorde kunnen zetten. 8. Weten wie de belangrijkste personages zijn en de onderlinge relaties tussen de personages	1. PO 2. Weging 1 3. 2x 60 minuten 4. Maart 5. Nee 6. Nee

	17. anticiperen op het meest waarschijnlijke vervolg van een gesprek. De kandidaat kan: 18. het gebruik van speciale stijlmiddelen herkennen; conclusies trekken met betrekking tot het schrijfdoel, de opvattingen, de gevoelens van de auteur en tot het beoogde publiek De kandidaat kan: 19. kennis van land en samenleving rond bepaalde onderwerpen toepassen bij het herkennen en interpreteren van cultuuruitingen die specifiek zijn voor het taalgebied of daarmee in directe relatie staan		
1. Periode 3 2. E7 3. EN/K/2, EN/K/3, EN/K/4, EN/V/1, EN/V/4 4. SE/CE	De kandidaat kan basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op 7. communiceren, samenwerken, informatie verwerven, verwerken en presenteren. De kandidaat kan strategische vaardigheden toepassen die bijdragen aan: 8. de bevordering van het eigen taalleerproces; 9. het compenseren van eigen tekortschietende taalkennis of communicatieve kennis; De kandidaat kan: 10. de betekenis van belangrijke elementen van een tekst aangeven; 11. verbanden tussen delen van een tekst aangeven. De kandidaat kan: 12. zelfstandig informatie verwerven, verwerken en verstrekken De kandidaat kan:	1. Allright leerwerk boek & extra instructie van docent (hand-out) Woordjes (examen woordjes hand-out) 2. Basisvaardigheid 2 Grammatica: 1. Voegwoorden (ook door leesopdrachtjes) 2. Prefixes/suffixes 3. Easily confused words 4. Opposites Woorden: 1. Hand-out examenwoorden Geen woordenboek toegestaan 3. 2. Functies en betekenis leren van voegwoorden/ signaal woorden herkennen 3. Woordenschat vergroten/aanleren van 'nieuwe'woorden 4. Taalgevoel versterken en kritisch nadenken door het leren van tegenstellingen, voor- en achtervoegsels en Nederlandse en Engelse woorden die verwarrend kunnen zijn. 5. Woorden sneller en beter begrijpen	1. Proefwerk 2. Weging 1 3. 50 minuten 4. SE-week 2 5. Nee 6. Nee
Cijfer En = (E1 + E2 + (E3x2) + (E4 x2)+ (E5x2) + E6 + E7) : 10			

FRANS

4M		FRANS		2026-2027		Fa 0053	
1. Periode 2. E-NR 3. Eindtermen 4. SE/CE		Wat moet je kennen en kunnen?		1. Met welk boek/methode 2. Welk hoofdstuk/thema 3. Wat ga je hiervoor doen?		1. Toetsvorm 2. Weging 3. Tijd 4. Inleverdatum 5. Herkansing? 6. Digitaal?	
1. 1 2. E1 3. FA/K/1,2,3,7 4. SE		Je geeft aan de hand van een digitale presentatie (bijvoorbeeld PowerPoint) een korte presentatie over jezelf, je familie, je school, je toekomst en je hobby's.		1. materiaal in de les 2. materiaal in de les 3. Een digitale presentatie maken		1. PR 2. 1 3. 3-5 min 4. Periode 1 5. Ja 6. Ja	
1. 1 2.E2 3.FA/K/3,4/V1,3,4 4. CE/SE		Je leest in de lessen een Frans boekje. Je kunt het verhaal in grote lijnen zelfstandig begrijpen en verwerken in een werkstuk.		1. Leesboekje 2. nvt 3. Het boekje lezen en een verslag maken		1. WS 2. 1 3. 180 min 4. Periode 2 5. Ja 6. Ja	
1. 2 2. E3		Je maakt de Kijk- en Luistertoets van het CITO. Aan de hand van een audio- of videofragment geef je antwoord op meerkeuzevragen.		1. nvt 2. nvt		1. PW 2. 1	

3. FA/K/3,5 4. SE		3. Oefenen met kijk- en luistermateriaal	3. plm. 50 min 4. Week 4/5 5. Ja 6. Ja
1. 3 2. E4 3. FA/K/1,2,3,5,6 4. SE	Je voert een mondeling in het Frans. Het gesprek gaat over jou persoonlijk en over onderwerpen die in de lessen behandeld zijn.	1. materiaal in de les 2. materiaal in de les 3. In de lessen oefenen met het voeren van gesprekken	1. MO 2. 1 3. 5-10 min 4. Periode 3 5. Ja 6. Nee
1. 3 2. E5 3. FA/K/1,2,3,7/V2,5 4. SE	Je leest een brief in het Frans en schrijft hierop een reactie. Je begroet, geeft en vraagt informatie, geeft een mening, geeft een beschrijving van een gebeurtenis in het verleden en in de toekomst.	1. materiaal in de les 2. materiaal in de les 3. In de lessen en thuis oefenen met het reageren op een brief	1. PW 2. 1 3. 50 min 4. Laatste PTA-week 5. Ja 6. Nee
Cijfer FA = (E1 + E2 + E3 + E4 + E5) : 5			

GESCHIEDENIS

4M		GESCHIEDENIS		2026-2027		Gs 0125	
1. Periode 2. E-NR 3. Eindtermen 4. SE/CE		Wat moet je kennen en kunnen?		1. Met welk boek/methode 2. Welk hoofdstuk/thema 3. Wat ga je hiervoor doen?		1. Toetsvorm 2. Weging 3. Tijd 4. Inleverdatum 5. Herkansing? 6. Digitaal?	
1. 1 2. E5 3. K1, 2, 3, 10 4. SE/CE		Je kan herkennen en benoemen welke belangrijke gebeurtenissen en ontwikkelingen zich in de Nederlandse en (West-)Europese geschiedenis vanaf 1900 en met name vanaf 1945, hebben voorgedaan. Je kan herkennen en beschrijven welke cultureel-maatschappelijke ontwikkelingen zich na de Tweede Wereldoorlog hebben voorgedaan en verklaren welke gevolgen deze ontwikkelingen gehad hebben voor de Nederlandse, Europese en mondiale samenleving en dit koppelen aan zijn/ haar familiegeschiedenis vanaf 1900.		1. Memo 4vmbo-kgt leerboek 2.hoofdstuk 5 3. Je maakt een praktische opdracht waarin je onderzoek doet naar je familiegeschiedenis, toegespitst om de wereld na 1945.		1. PO 2.2 3.50 minuten 4. oktober 5.nee 6. Digitaal en evt. een tastbaar product	
1. 2 2.E6 3. K1, 2, 3, 10 4. SE/CE		Je kan herkennen en benoemen welke belangrijke gebeurtenissen en ontwikkelingen zich in de Nederlandse en (West-)Europese geschiedenis vanaf 1900 en met name voor tijdens en net na WOI, hebben voorgedaan.		1. Memo 4vmbo-kgt leerboek 2. hoofdstuk 2 3. <u>Leren H2: De Eerste Wereldoorlog 1914-1919:</u> 6.Je kunt uitleggen dat door nationalisme en modern imperialisme de spanningen in Europa groter werden. Je kunt uitleggen dat door militarisme en een wapenwedloop de spanningen in Europa groter werden.		1. toets 2.2 3. 50 minuten 4. toetsweek 1 november 5.ja 6.nee	

		7. Je kunt uitleggen dat door het sluiten van bondgenootschappen de spanningen in Europa groter werden. 8. Je kunt de aanleiding van de Eerste Wereldoorlog noemen en beschrijven hoe een oorlog op twee fronten ontstond. 9. Je kunt drie oorzaken noemen van het hoge aantal slachtoffers in de Eerste Wereldoorlog. 10. Je kunt met behulp van politieke, economische en culturele voorbeelden uitleggen dat de Eerste Wereldoorlog een totale oorlog was. 11. Je kunt uitleggen wat het voor Nederland op politiek en economisch gebied betekende om neutraal te zijn. 12. Je kunt uitleggen dat de Eerste Wereldoorlog na verloop van tijd leidde tot economische problemen in Nederland. 13. Je kunt twee gevolgen beschrijven die de komst van Belgische vluchtelingen had voor Nederland. 14. Je kunt twee oorzaken en drie gevolgen van de Russische Revolutie noemen. 15. Je kunt uitleggen hoe Duitsland uiteindelijk werd verslagen. 16. Je kunt uitleggen welke gevolgen de vredesverdragen hadden voor de centralen.	
1. 3 2. E7 3. K1, 2, 3, 10	Je kan herkennen en benoemen welke belangrijke gebeurtenissen en ontwikkelingen zich in de Nederlandse en (West-)Europese geschiedenis vanaf 1900 en met name tijdens het interbellum en tijdens WOII, hebben voorgedaan.	1. Memo 4vmbo-kgt leerboek 2. hoofdstuk 3 & 4 3. <u>Leren H3: Het interbellum 1918-1939 &</u>	1. . toets 2.2 3. 50 minuten

4. SE/CE		<u>H4: De Tweede WEReldoorlog 1939 – 1945:</u> 17. Je kunt beschrijven welke drie politieke problemen de Republiek van Weimar had na de Eerste Wereldoorlog. 18. Je kunt een oorzaak en drie gevolgen noemen van de bezetting van het Ruhrgebied in 1923. 19. Je kunt uitleggen hoe de beurskrach leidde tot een wereldwijde economische crisis. 20. Je kunt vier belangrijke kenmerken van het nationaalsocialisme noemen. 21. Je kunt beschrijven hoe Adolf Hitler de macht greep. 22. Je kunt met voorbeelden op politiek, sociaal en cultureel gebied uitleggen dat nazi-Duitsland een totalitaire staat was. 23. Je kunt beschrijven welke stappen nazi-Duitsland vóór 1939 zette richting oorlog. 24. Je kunt overeenkomsten en een verschil noemen tussen de ideeën van Duitse nationaalsocialisten en Italiaanse fascisten. 25. Je kunt beschrijven hoe de Nederlandse regering omging met de economische crisis vanaf 1929, en welke invloed deze crisis had op de opkomst van de NSB. 26. Je kunt uitleggen wat Stalin veranderde in de industrie en de landbouw van de Sovjet-Unie. 27. Je kunt met voorbeelden uitleggen dat de Sovjet-Unie onder Stalin een totalitaire staat was.	4. februari 5.ja 6.nee
----------	--	---	---

		28. Je kunt met voorbeelden uitleggen dat de Sovjet-Unie onder Stalin een totalitaire staat was. 29. Je kunt beschrijven hoe de Tweede Wereldoorlog begon en hoe de Duitse Blitzkrieg verliep. 30. Je kunt uitleggen waarom de Sovjet-Unie en de Verenigde Staten zich bij de geallieerden aansloten. 31. Je kunt uitleggen hoe Italië, Duitsland en Japan werden verslagen. 32. Je kunt beschrijven hoe Nederland bezet werd en welke veranderingen Duitsland doorvoerde in het Nederlandse bestuur. 33. Je kunt voorbeelden geven en voorbeelden herkennen van collaboratie, verzet en aanpassing. 34. Je kunt beschrijven hoe de laatste oorlogsjaren in Nederland verliepen. 35. Je kunt beschrijven hoe de nazi's vóór 1940 Joodse Duitsers uitsloten en vervolgden. 36. Je kunt beschrijven hoe de Jodenvervolging in Nederland verliep. 37. Je kunt beschrijven hoe mensen in vernietigingskampen om het leven kwamen. 38. Je kunt beschrijven hoe in Nederlands-Indië vóór 1940 het verzet tegen Nederland groeide. 39. Je kunt beschrijven wat er met Nederlands-Indië gebeurde tijdens de Japanse bezetting. 40. Je kunt uitleggen hoe de Indonesische onafhankelijkheidsoorlog verliep.	
1. 3	Je kan herkennen en benoemen hoe de Nederlandse rechtsstaat/staatsinrichting zich vanaf 1848 tot nu ontwikkeld heeft en	1. Memo 4vmbo-kgt leerboek	1. . toets

2.E8 3. K1, 2, 3, 5, 10 4. SE/CE	deze ontwikkelingen in verband brengen met belangrijke gebeurtenissen en ontwikkelingen in de Nederlandse geschiedenis vanaf 1848.	2. hoofdstuk 1 3. <u>Leren H1: Staatsinrichting van Nederland 1848 – nu:</u> 41. Je kunt twee oorzaken noemen voor de Nederlandse grondwetsherziening in 1848. 42. Je kunt drie veranderingen noemen door de grondwetsherziening van 1848. 43. Je kunt uitleggen dat de Luxemburgse kwestie duidelijk maakte dat het parlement in Nederland de macht had. 44. Je kunt uitleggen welke politieke stromingen in het parlement bestonden, en dat de liberalen de macht hadden. 45. Je kunt beschrijven dat aanhangers van de verschillende politieke stromingen niet hetzelfde dachten over bijzonder onderwijs en de sociale kwestie. 46. Je kunt uitleggen hoe politieke stromingen zich onderling steeds meer gingen onderscheiden. 47. Je kunt beschrijven hoe sociale wetten werden ingevoerd en het kiesrecht werd uitgebreid. 48. Je kunt uitleggen waarvoor feministen streden tijdens de eerste feministische golf. 49. Je kunt uitleggen door welke veranderingen in 1917 en 1919 Nederland een echte democratie werd. 50. Je kunt beschrijven hoe na verkiezingen in Nederland een regering wordt gevormd.	2.2 3. 50 minuten 4. toetsweek 2 maart 5. nee 6. nee
--	--	---	--

		51. Je kunt uitleggen welke rechten en taken de Tweede Kamer en de Eerste Kamer hebben. 52. Je kunt drie manieren noemen waarop de Nederlandse burger wordt beschermd tegen machtsmisbruik door de overheid.	
Cijfer GS = $(E1 + E2 + E3 + E4 + E5 + E6 + E7 + E8):8$			

LICHAMELIJKE OPVOEDING 1

4M LICHAMELIJKE OPVOEDING 1 2026-2027 Lo 0353			
1. Periode 2. E-NR 3. Eindtermen 4. SE/CE	Wat moet je kennen en kunnen?	1. Met welk boek/methode 2. Welk hoofdstuk/thema 3. Wat ga je hiervoor doen?	1. Toetsvorm 2. Weging 3. Tijd 4. Inleverdatum 5. Herkansing? 6. Digitaal?
1. Periode 1 2. E11 3. K1/ K2/ K3/ K4 4. SE	Spel: doelspel: voetbal. Cijfer wordt bepaald door: inzet, tactiek: verdedigen en aanvallen, techniek: passen en aannemen, dribbelen. Daarnaast heeft de leerling oog voor veiligheid en voert regelende taken uit.	1. N.V.T 2. N.V.T 3. Actieve deelname in de les d.m.v. -uitvoering fysieke vaardigheden -organiseren en begeleiden van activiteiten -eigen inzet en sportgedrag	1. PO 2. 1 3. 60 minuten 4. Periode 1 5. Ja 6. Nee
1. Periode 1 2. E12 3. K1/ K2/ K3/ K4 4. SE	Spel: doelspel: ultimate Frisbee. Cijfer wordt bepaald door: inzet, tactiek: fairplay, samenspel, ruimte benutten, vrijlopen, aanvallen, verdedigen, techniek: vangen, passen, inzicht en kennis van de spelregels. Daarnaast heeft de leerling oog voor veiligheid en voert regelende taken uit.	1. N.V.T 2. N.V.T 3. Actieve deelname in de les d.m.v. -uitvoering fysieke vaardigheden -organiseren en begeleiden van activiteiten -eigen inzet en sportgedrag	1. PO 2. 1 3. 60 minuten 4. Periode 1 5. Ja 6. Nee
1. Periode 2	Basisvaardigheden en leervaardigheden: zelf lesgeven. Cijfer wordt bepaald door: hulpverlenen, leidinggeven, fluiten, coachen,	1. N.V.T 2. N.V.T	1. PO

2. E13 3. K1/ K2/ K3/ 4. SE	spel regelen, op gang brengen, spullen in orde, sociaal, samenwerken, onderling coachen, oog voor veiligheid etc.	3. Actieve deelname in de les d.m.v. -uitvoering fysieke vaardigheden -organiseren en begeleiden van activiteiten -eigen inzet en sportgedrag	2. 1 3. 60 minuten 4. Periode 1,2,3 5. nee 6. Nee
1. Periode 2 2. E14 3. K/1 K/2 K/3 K/8 4. SE	Zelfverdediging: trefspelen: (kick)boksen Cijfer wordt bepaald door: inzet, uitvoering van een aangeleerde aanvals-verdedigingstechniek. Daarnaast heeft de leerling oog voor veiligheid en voert regelende taken uit.	1. N.V.T 2. N.V.T 3. Actieve deelname aan de les d.m.v. -uitvoering fysieke vaardigheden -eigen inzet en sportgedrag	1. PO 2. 1 3. 60 minuten 4. Periode 2,3 5. Ja 6. Nee
1. Periode 2 2. HD2 3. K1/ K2/ K3/ K9 4. SE	Actuele bewegingsactiviteiten: sportoriëntatie wintereditie. De leerlingen maken kennis met een aantal (winter)sporten die niet in het regulier lesprogramma zijn opgenomen. Dit onderdeel wordt met een voldoende of onvoldoende afgesloten. Bij onvoldoende afsluiting zal er een vervangende opdracht moeten worden gemaakt.	1. N.V.T 2. N.V.T 3. Inschrijven en deelnemen -uitvoering fysieke vaardigheden -eigen inzet en sportgedrag.	1. PO 2. Voldoende 3. Dagdeel December 4. Periode 2 5. Nee 6. Nee
1. Periode 2 2. E15	Turnen: zwaaien: ringen zwaaien Cijfer wordt bepaald door: inzet en uitvoering.	1. N.V.T 2. N.V.T 3. Actieve deelname aan de les d.m.v.	1. PO 2. 1 3. 60 minuten

3. K1/ K2/ K3/ K4 4. SE	Daarnaast heeft de leerling oog voor veiligheid en voert regelende taken uit	-uitvoering fysieke vaardigheden -eigen inzet en sportgedrag	4. Periode 2,3 5. Ja 6. Nee
Cijfer LO = (E1 +E2 +E3+ E4+E5+E6_E7+E8+E9+E10+E11+E12+E13+E14+E15):15			

LICHAMELIJKE OPVOEDING 2

4M LICHAMELIJKE OPVOEDING 2 2026-2027 Lo 0353			
1. Periode 2. E-NR 3. Eindtermen 4. SE/CE	Wat moet je kennen en kunnen?	1. Met welk boek/methode 2. Welk hoofdstuk/thema 3. Wat ga je hiervoor doen?	1. Toetsvorm 2. Weging 3. Tijd 4. Inleverdatum 5. Herkansing? 6. Digitaal?
1. 1 2. E7 3. LO2/K/2, LO2/K/3, LO2/K/10, LO2/K/11,, LO2/K/12 4. SE	Presenteren en regelende taken. De leerlingen organiseren in samenwerking met elkaar een toernooi en voeren deze in of extern uit. Cijfer wordt bepaald door uitvoering en volledigheid van de opdracht.	1. Leerlingboekje dat je krijgt in de les. 2. NVT 3. NVT	1. PO/WS 2. 1 3. 240 minuten 4. Oktober 5. Ja 6. Nee
1. 1 2. E8 3. LO2/K/1, LO2/K/2, LO2/K/3, LO2/K/4 4. SE	Spel: slag en loopspel: softbal. Cijfer wordt bepaald door: inzet, inzicht, verdieping van techniek, tactiek, samenwerken en kennis van de regels. Daarnaast heeft de leerling oog voor veiligheid en voert regelende taken uit.	1. NVT 2. NVT 3. Actieve deelname aan de les	1. PO 2. 1 3. 240 minuten 4. Oktober 5. Ja 6. Nee
1. 1 2. E9	Atletiek: springen Cijfer wordt bepaald door: inzet, verdieping van techniek (uitvoering) en afstand. Daarnaast heeft de leerling oog voor veiligheid en voert regelende taken uit.	1. NVT 2. NVT	1. PO 2. 1

3. LO/K/1, LO/K/2, LO2/K/3, LO/K/7 4. SE		3. Actieve deelname aan de les	3. 240 minuten 4. December 5. Ja 6. Nee
1. 2 2. HD3 3. LO2/K/1, LO2/K/2, LO/K/3, LO2/K/9 4. SE	Actuele bewegingsactiviteiten: klimmen De leerlingen maken kennis met een sport die niet in het regulier lesprogramma zijn opgenomen. Cijfer wordt bepaald door: inzet en uitvoering. Daarnaast heeft de leerling oog voor veiligheid en voert regelende taken uit.	1. NVT 2. NVT 3. Actieve deelname aan de les	1. PO 2. Voldoende 3. 90 minuten 4. Februari 5. Nee 6. Nee
1. 2 2. E10 3. LO2/K/1, LO/K/2, LO2/K/3, LO2/K/6 4. SE	Bewegen op muziek: ritme en bewegen: conditionele vormen. Cijfer wordt bepaald door: inzet, originaliteit, uitvoering, samenwerken. Daarnaast voert de leerling regelende taken uit.	1. NVT 2. NVT 3. Actieve deelname aan de les	1. PO 2. 1 3. 240 minuten 4. Maart 5. Ja 6. Nee
1. 2 2. E11 3. LO2/K/1, LO2/K/2, LO2/K/3, LO2/K/4	Spel: terugslagspel: Padel / Squash Cijfer wordt bepaald door: inzet, Verdieping van tactiek: aanvallend en verdedigend, techniek: service, boven- en onderhands spelen, inzicht en kennis van de spelregels. Daarnaast heeft de leerling oog voor veiligheid en voert regelende taken uit.	1. NVT 2. NVT 3. Actieve deelname aan de les	1. PO 2. 1 3. 240 minuten 4. Maart 5. Ja

4. SE			6. Nee
1. 3 2. E12 3. LO2/K/1, LO/K/2, LO2/K/3, LO2/K/5 4. SE	Turnen: springen Cijfer wordt bepaald door: inzet en Verdieping van uitvoering. De leerling laat de voortgang zien door middel van een PowerPoint presentatie. Daarnaast heeft de leerling oog voor veiligheid en voert regelende taken uit.	1. NVT 2. NVT 3. Actieve deelname in de les	1. PO 2. 1 3. 240 minuten 4. April 5. Ja 6. Nee
1. 3 2. E13 3. LO/K/1, LO/K/2, LO/K/3, LO/K/8 4. SE	Zelfverdediging: MMA Cijfer wordt bepaald door: inzet, uitvoering, presentatie van een aangeleerde aanvals- verdedigingstechniek. Daarnaast kent de leerling de veiligheidsregels en etiquette en voert regelende taken uit.	1. NVT 2. NVT 3. Actieve deelname in de les e	1. PO 2. 1 3. 240 minuten 4. Mei 5. Ja 6. Nee
Cijfer LO2 =			
SE = (E1 + E2 + E3 + E4 + E5 + E6 + E7 + E8 + E9 + E10 + E11 + E12 + E13): 13			
HD1, HD2 en HD3 moeten worden afgesloten met voldoende.			

LOB

4M	LOB	2026-2027	
1. Periode 2. E-NR 3. Eindtermen 4. SE/CE	Wat moet je kennen en kunnen?	1. Met welk boek/methode 2. Welk hoofdstuk/thema 3. Wat ga je hiervoor doen?	1. Toetsvorm 2. Weging 3. Tijd 4. Inleverdatum 5. Herkansing? 6. Digitaal?
1. 1 2. 3. 4. SE	Het maken van een verslag van het startgesprek, driehoeksgesprek en het stellen van doelen voor dit schooljaar.	1. Qompas 2. Stap 1: Driehoeksgesprek 3.	1. PO 2. 3. 4. 5. 6.
1. 1 2. 3. 4. SE	Ontdekken van eigen competenties en familie vragen hierop te reflecteren. Kwaliteitenreflectie.	1. Qompas 2. Stap 2: Competentietest 3.	1. PO 2. 3. 4. 5. 6.
1. 1 2. 3. 4. SE	Welk persoonstype heb jij en welke beroepen passen daarbij? Kwaliteitenreflectie en motievenreflectie.	1. Qompas 2. Stap 3: Persoonstypetest 3.	1. PO 2. 3. 4.

			5. 6.
1. 2 2. 3. 4.	Keuze voor mbo of havo. Oriëntatie op opleidingen. Voorbereiding bezoek open dagen. Werkplekexploratie.	1. Qompas 2. Stap 4: Na de middelbare school 3.	1. PO 2. 3. 4. 5. 6.
1. 2 2. 3. 4.	Oriëntatie van het beroepenveld, verwachtingen en terugkijken op stage. Werkplekexploratie.	1. Qompas 2. Stap 5: Stage 3.	1. PO 2. 3. 4. 5. 6.
1. 2 2. 3. 4.	Definitieve keuze van de opleiding en reflectie van familie hierop. Motievenreflectie en werkplekexploratie.	1. Qompas 2. Stap 6: Mijn studiekeuze 3.	1. PO 2. 3. 4. 5. 6.
1. 3	Financiën in het mbo en het leven als mbo-er. Kwaliteitenreflectie en motievenreflectie.	1. Qompas	1. PO

2. 3. 4.		2. Stap 7: Leven als student 3.	2. 3. 4. 5. 6.
1. 4 2. 3. 4.	Terugkijken op schooltijd en beoordelen of de doelen zijn behaald. Loopbaanreflectie.	1. Qompas 2. Stap 8: Afsluiting leerjaar 4 3.	1. PO 2. 3. 4. 5. 6.
1. 4 2. 3. 4.	Door de gemaakte opdrachten heeft de leerling inzicht gekregen in zijn/haar loopbaancompetenties en deze verzameld in een loopbaandossier.	1. Qompas 2. Loopbaandossier 3.	1. PO 2. 3. 4. 5. 6.
Cijfer LOB = Op 1 april moeten stappen 1 t/m 8 voldoende afgerond zijn in Qompas voor een voldoende			

MAATSCHAPPIJKUNDE

4M MAATSCHAPPIJKUNDE		2026-2027		Mask 0323
1. Periode 2. E-NR 3. Eindtermen 4. SE/CE	Wat moet je kennen en kunnen?	1. Met welk boek/methode 2. Welk hoofdstuk/thema 3. Wat ga je hiervoor doen?	1. Toetsvorm 2. Weging 3. Tijd 4. Inleverdatum 5. Herkansing? 6. Digitaal?	
1. 1 2. E1 3. ML2/K/1 ML2/K/2 ML2/K/3 ML2/K/5 4. SE	<u>Mens en werk:</u> Je kan: - je oriënteren op de eigen loopbaan en het belang van maatschappijkunde verwoorden. - basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op communiceren, samenwerken en informatie verwerven en verwerken. - strategische vaardigheden toepassen die bijdragen tot: o informatie verwerven en daarbij gebruik maken van verschillende informatiebronnen o zelf verzamelde of aangereikte informatie over maatschappelijke verschijnselen/vraagstukken verwerken en interpreteren op basis van vakinhoudelijke kennis o de principes en procedures van de benaderingswijze van het vak maatschappijkunde herkennen in een tekst over een maatschappelijk vraagstuk of verschijnsel o een standpunt innemen met betrekking tot een concreet maatschappelijk vraagstuk en hier argumenten voor geven. - functies en maatschappelijke waardering van arbeid herkennen - de rol van de overheid ten aanzien van arbeid en de kenmerken van de verzorgingsstaat herkennen - herkennen wat de invloed is van arbeidsverdeling op de sociale ongelijkheid - op het gebied van arbeid verschillende belangen en belangenorganisaties herkennen en aangeven welke middelen er zijn om voor belangen op te komen in overleg- en conflictsituaties - oorzaken en gevolgen van veranderingen op de arbeidsmarkt noemen.	1. Essener examenkatern werk 2. Hele boek 3. Je maakt in een groep een praktische opdracht waarbij je eerst onderzoek doet naar de kennis uit het boek "werk". Daarna pas je deze kennis toe aan de hand van verschillende interviews met mensen die werken.	1. PO 2.1 3.nvt 4.oktober 5.nee 6.ja	
1. E2	<u>Criminaliteit en rechtsstaat:</u> Je kan:	1. Essener Examenkatern Criminaliteit 2.Hele boek criminaliteit	1. toets	

2.1/2 3. ML2/K/1 ML2/K/2 ML2/K/3 ML2/K/8 4.SE en CE	- je oriënteren op de eigen loopbaan en het belang van maatschappijkunde verwoorden. - basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op communiceren, samenwerken en informatie verwerven en verwerken. - strategische vaardigheden toepassen die bijdragen tot: - informatie verwerven en daarbij gebruik maken van verschillende informatiebronnen - zelf verzamelde of aangereikte informatie over maatschappelijke verschijnselen/vraagstukken verwerken en interpreteren op basis van vakinhoudelijke kennis - de principes en procedures van de benaderingswijze van het vak maatschappijkunde herkennen in een tekst over een maatschappelijk vraagstuk of verschijnsel - een standpunt innemen met betrekking tot een concreet maatschappelijk vraagstuk en hier argumenten voor geven. - de aard, ontwikkeling en omvang van criminaliteit als maatschappelijk probleem herkennen en beschrijven - kenmerken van de rechtsstaat herkennen in het straf- en procesrecht, en de doelen van straffen en maatregelen onderscheiden - oorzaken van criminaliteit herkennen - de rol van overheidsorganen ter bestrijding van criminaliteit aangeven en verschillende beleidsmaatregelen onderscheiden - de doelen van straffen en maatregelen onderscheiden.	3. Je leert het examenkatern criminaliteit: alle hoofdstukken en je aantekeningen. Je bent op de hoogte van de actualiteit via een eigen gekozen betrouwbare nieuwsbron.	2.2 3.50 min 4.toetsweek 1 november 5.ja 6.nee
1. 2 2.E3 3. ML2/K/1 ML2/K/2 ML2/K/3 ML2/K/6 4.SE	<u>Multiculturele samenleving:</u> Je kan: - je oriënteren op de eigen loopbaan en het belang van maatschappijkunde verwoorden. - basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op communiceren, samenwerken en informatie verwerven en verwerken. - strategische vaardigheden toepassen die bijdragen tot: - o informatie verwerven en daarbij gebruik maken van verschillende informatiebronnen - o zelf verzamelde of aangereikte informatie over maatschappelijke verschijnselen/vraagstukken verwerken en interpreteren op basis van vakinhoudelijke kennis - o de principes en procedures van de benaderingswijze van het vak maatschappijkunde herkennen in een tekst over een maatschappelijk vraagstuk of verschijnsel - o een standpunt innemen met betrekking tot een concreet maatschappelijk vraagstuk en hier argumenten voor geven.	1. Essener Examenkatern Pluriforme samenleving 2. Hele boek 3. Je maakt een po waarin je de kennis van het boek pluriforme samenleving verwerkt in een spel dat gespeeld kan worden door anderen.	1. po 2.1 3. nvt 4. November/ december 5. nee 6. Digitaal en een tastbaar product

	- Nederland als multiculturele samenleving typeren en het overheidsbeleid ten aanzien hiervan herkennen en beschrijven - de sociaal-economische positie van allochtone groepen beschrijven - aangeven hoe met uitingen van vooroordelen en discriminatie kan worden omgegaan vanuit het beginsel van gelijkwaardigheid en respect.		
1.3 2.E4 3. ML2/K/1 ML2/K/2 ML2/K/3 ML2/K/7 ML2/K/8 4.SE	<u>Massamedia:</u> Je kan: - je oriënteren op de eigen loopbaan en het belang van maatschappijkunde verwoorden. - basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op communiceren, samenwerken en informatie verwerven en verwerken. - strategische vaardigheden toepassen die bijdragen tot: - o informatie verwerven en daarbij gebruik maken van verschillende informatiebronnen - o zelf verzamelde of aangereikte informatie over maatschappelijke verschijnselen/vraagstukken verwerken en interpreteren op basis van vakinhoudelijke kennis - o de principes en procedures van de benaderingswijze van het vak maatschappijkunde herkennen in een tekst over een maatschappelijk vraagstuk of verschijnsel - o een standpunt innemen met betrekking tot een concreet maatschappelijk vraagstuk en hier argumenten voor geven. - de betekenis van massamedia voor de samenleving herkennen - factoren en ontwikkelingen herkennen en noemen als het gaat om de inhoud en programmering van massamedia, en nieuwsvoorziening kritisch beoordelen - in voorbeelden de rol herkennen die media kunnen vervullen bij beeldvorming (waaronder vooroordelen en stereotypen), en bij de overdracht van waarden en normen - informatie vergelijken van verschillende media en verschillen daarin herkennen. <u>Analyse maatschappelijk vraagstuk:</u> Je kan: •je oriënteren op de eigen loopbaan en het belang van maatschappijkunde verwoorden. • basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op communiceren, samenwerken en informatie verwerven en verwerken. • strategische vaardigheden toepassen die bijdragen tot: 1. ten aanzien van maatschappelijke vraagstukken verschillende typen vragen herkennen en zo zelfstandig mogelijk formuleren	1. Essener examen katern media + Reader maatschappelijke analyse. . Je bent op de hoogte van de actualiteit via een eigen gekozen betrouwbare nieuwsbron. 2.Hele examen katern media + Reader maatschappelijke analyse 3. Je leert de aangegeven onderdelen van het examen katern media, de reader maatschappelijke analyse en de bijbehorende aantekeningen van beide onderdelen. Je bent op de hoogte van de actualiteit via een eigen gekozen betrouwbare nieuwsbron.	1. toets 2.2 3. 50 4. januari 5. Ja 6. nee

	2. bij gegeven of zelf geformuleerde vragen informatie verwerven en daarbij gebruik maken van verschillende informatiebronnen 3. aangereikte informatie over maatschappelijke verschijnselen/vraagstukken verwerken en interpreteren op basis van vakinhoudelijke kennis 4. de principes en procedures die horen bij de benaderingswijze van het vak maatschappijkunde herkennen in informatiebronnen over een maatschappelijk vraagstuk, of toepassen op een maatschappelijk vraagstuk 5. een standpunt innemen met betrekking tot een concreet maatschappelijk vraagstuk en hier argumenten voor geven. De kandidaat kan een maatschappelijk vraagstuk gerelateerd aan de exameneenheden analyseren door verbanden tussen de thema's uit de eindtermen te leggen en door de benaderingswijze van maatschappijkunde erop toe te passen. De kandidaat kan zelfstandig informatie verwerven, verwerken en verstrekken in het kader van het sectorwerkstuk. De kandidaat kan de vaardigheden uit het kerndeel in samenhang toepassen.		
1. 3 2.E5 3. ML2/K/1 ML2/K/2 ML2/K/3 4.SE en CE	<u>Politiek en beleid:</u> Je kan: - je oriënteren op de eigen loopbaan en het belang van maatschappijkunde verwoorden. - basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op communiceren, samenwerken en informatie verwerven en verwerken. - strategische vaardigheden toepassen die bijdragen tot: - o informatie verwerven en daarbij gebruik maken van verschillende informatiebronnen - o zelf verzamelde of aangereikte informatie over maatschappelijke verschijnselen/vraagstukken verwerken en interpreteren op basis van vakinhoudelijke kennis - o de principes en procedures van de benaderingswijze van het vak maatschappijkunde herkennen in een tekst over een maatschappelijk vraagstuk of verschijnsel - o een standpunt innemen met betrekking tot een concreet maatschappelijk vraagstuk en hier argumenten voor geven. - Nederland typeren als een parlementaire democratie in een rechtsstaat - uitleggen op welke wijze overheidsbeleid tot stand komt, de invloed van de Europese Unie daarin herkennen en noemen/herkennen hoe Europese besluiten tot stand komen - mogelijkheden beschrijven die individuele burgers en belangen- of pressiegroepen hebben om de politieke besluitvorming te beïnvloeden	1. Essener examenkatern politiek 2. Hele boek politiek 3. Je leert het examenkatern politiek alle hoofdstukken en je aantekeningen. Je bent op de hoogte van de actualiteit via een eigen gekozen betrouwbare nieuwsbron.	1. toets 2.2 3.50 4.toetsweek 2, maart 5.ja 6.nee

	- van politieke partijen en stromingen standpunten en de uitgangspunten noemen en herkennen.		
Cijfer MASK = $2(E2 + E4 + E5) + 1(E1 + E3) : 8$			

MAVO TO DO

MAVO TO DO 2026-2027				MtD
4M	MAVO TO DO	2026-2027		
1. Periode 2. E-NR 3. Eindtermen 4. SE/CE	Wat moet je kennen en kunnen?	1. Met welk boek/methode 2. Welk hoofdstuk/thema 3. Wat ga je hiervoor doen?	1. Toetsvorm 2. Weging 3. Tijd 4. Inleverdatum 5. Herkansing? 6. Digitaal?	
1. Periode 1 2. E1 3. Eindtermen PGP zijn nog niet duidelijk. Volgend jaar wordt bekeken welke kerndoelen van de PGP's past bij de keuzeprojecten. 4. SE	Je werkt in een kleine groep (2-4 leerlingen) aan een project dat je gekozen hebt.	1. Geen 2. Praktijkgericht Programma 3. Je gaat een opdracht uitvoeren in samenwerking met de opdrachtgever/een bedrijf.	1. Praktische opdracht / Uitvoeren project 2. Weging 1 3. Gehele periode, 2 lesuren per week Ongeveer 16 lesuren 4. Einde periode 1 – Week 47 5. Nee 6. Deels digitaal (portfolio)	
1. Periode 2 2. E2 3. Eindtermen PGP zijn nog niet duidelijk. Volgend jaar	Je werkt in een kleine groep (2-4 leerlingen) aan een project dat je gekozen hebt.	1. Geen 2. Praktijkgericht Programma 3. Je gaat een opdracht uitvoeren in samenwerking met de opdrachtgever/een bedrijf.	1. Praktische opdracht / Uitvoeren project 2. Weging 1 3. Gehele	

wordt bekeken welke kerndoelen van de PGP's past bij de keuzeprojecten. 4. SE			periode, 2 lesuren per week Ongeveer 16 lesuren 4. Einde periode 2 – Week 4 5. Nee 6. Deels digitaal (portfolio)
1. Periode 3 2. E3 3. Eindtermen PGP zijn nog niet duidelijk. Volgend jaar wordt bekeken welke kerndoelen van de PGP's past bij de keuzeprojecten. 4. SE	Je werkt in een kleine groep (2-4 leerlingen) aan een project dat je gekozen hebt.	1. Geen 2. Praktijkgericht Programma 3. Je gaat een opdracht uitvoeren in samenwerking met de opdrachtgever/een bedrijf.	1. Praktische opdracht / Uitvoeren project 2. Weging 1 3. Gehele periode 3, 2 lesuren per week Ongeveer 16 lesuren 4. Einde periode 3 – Week 16 5. Nee 6. Deels digitaal (portfolio)
1. Periode 4 2. E4 3. Eindtermen PGP zijn nog	Je werkt in een kleine groep (2-4 leerlingen) aan een project dat je gekozen hebt.	1. Geen 2. Praktijkgericht Programma 3. Je gaat een opdracht uitvoeren in samenwerking met de opdrachtgever/een	1. Praktische opdracht / Uitvoeren project

niet duidelijk. Volgend jaar wordt bekeken welke kerndoelen van de PGP's past bij de keuzeprojecten. 4. SE		bedrijf.	2. Weging 1 3. Gehele periode 4, 2 lesuren per week. Ongeveer 16 lesuren 4. Einde periode 4 – Week 27 5. Nee 6. Deels digitaal (portfolio)
Cijfer MTD = E1 + E2 + E3 + E4 / 4			

NASK 1

4M		NASK 1		2026-2027		Nsk1 0173	
1. Periode 2. E-NR 3. Eindtermen 4. SE/CE		Wat moet je kennen en kunnen?		1. Met welk boek/methode 2. Welk hoofdstuk/thema 3. Wat ga je hiervoor doen?		1. Toetsvorm 2. Weging 3. Tijd 4. Inleverdatum 5. Herkansing? 6. Digitaal?	
1. 1 2. E5 3. NASK1/K/3 NASK1/K/8 NASK1/V/2 NASK1/V/3 4. SE/CE		H.8 Geluid 53. Je weet hoe geluid ontstaat, zich verplaatst en hoe het versterkt kan worden. Je weet dat een microfoon geluid opvangt. 54. Je weet over geluidsbronnen en de frequentie van geluid en de geluidsssterkte. 55. Je weet de samenhang tussen de amplitude en de geluidsssterkte en de samenhang tussen de frequentie en de toonhoogte. 56. Je leert over geluidshinder het voorkomen daarvan en over de geluidssnelheid.		1. Overal Nask 2. H.8 3. Geluid Je weet hoe geluidsbronnen geluid maken. Je kunt werken met de formule van de frequentie en trillingstijd en vanuit een grafiek deze berekenen. Je kunt werken met de schaal van dB en kunt maatregelen noemen om geluidshinder tegen te gaan. Je kun rekenen met de formule voor de geluidssnelheid.		1. PW 2. 1 3. 40 min. 4. n.v.t 5. ja 6. nee	
1. 2 2. E6 3. NASK1/K/1 NASK1/K/3 NASK1/K/5 NASK1/K/6 4. SE/CE		Let op 2 hoofdstukken!!! H.9 Schakelingen 57. Je kan elektrische schakelingen volgens het principe van een gesloten stroomkring toepassen in serie en parallelschakelingen. 58. Je weet in serieschakelingen en in parallelschakelingen een relatie te leggen tussen spanning, stroom en weerstand en je kan hiermee rekenen. 59. Je kan de vervangingsweerstand uitrekenen van in serie of parallel geschakelde weerstanden. 60. Je kent de onderdelen van een automatische schakeling en je kunt hiervan voorbeelden noemen. 61. Je weet de werking van een LDR en NTC in een schakeling.		1. Overal Nask 2. H.9 en 11 3. H.9 Schakelingen Je leert rekenen/ aflezen van meetapparatuur van spanning, stroomsterkte, weerstand en vervangende weersstanden bij een serie of parallelschakeling maar ook welk verband er is tussen stroomsterkte en spanning.		1. PW 2. 1 3. 80 min. 4. n.v.t 5. ja 6. nee	

	62. Je leert hoe halfgeleiders zoals een diode, LED, transistor worden toegepast in een schakeling. Je weet wat/ hoe de werking is van een transistor in een sensorschakeling. 63. Je leert de werking en functie van een relais binnen een schakeling. H.11 Elektriciteit en Magnetisme 64. Je kan elektrische schakelingen volgens het principe van een gesloten stroomkring toepassen in serie en parallelschakelingen. 65. Je weet in serieschakelingen en in parallelschakelingen een relatie te leggen tussen spanning en stroom en hiermee berekeningen uitvoeren. 66. Je kan het (totale)vermogen, rendement van apparaten en het energieverbruik in kWh en joule berekenen. 67. Je kan de gebruikerstijd van een batterij/ accu bepalen/ berekenen aan de hand van de capaciteit. 68. Je weet hoe een stroomkring beveiligd wordt, welke technische onderdelen hiervoor functioneel zijn. Je kan Binas gebruiken bij het lezen, tekenen en verklaren van schakelingen. 70. Je kan de basisbegrippen van magnetisme toepassen bij de dynamo, transformator, luidspreker, relais en reedcontact. 71. Je weet de kenmerken van verschillende typen spanningsbronnen en hoe je elektrische energie kunt opslaan. 72. Je kan de onderdelen van een transformator benoemen, de werking van de transformator uitleggen en toepassingen geven.	Je leert overeenkomsten en verschillen tussen elektromagneten en permanente magneten. Je leert het verschijnsel inductie toe te passen. Je leert hoe elektromagnetisme werkt in een reedcontact, relais, luidspreker en een elektromotor. Je leert de functie/ eigenschappen van een transistor, diode en een led en hoe zij worden geschakeld in een elektrische schakeling. Je leert welke onderdelen een transformator heeft en je leert rekenen aan een transformator. H.11 Elektriciteit en Magnetisme Je leert aflezen van meetapparatuur van spanning en stroomsterkte. Je leert berekeningen te maken met afgelezen waarden voor spanning en stroomsterkte en hiertussen verbanden aan te geven. Je leert berekenen wat het vermogen, rendement, energieverbruik van een apparaat is. Je leert rekenen met capaciteit, tijd en stroomsterkte bij een batterij/ accu. Je leert tekenen van schakelschema's door gebruik te maken van je Binas. Je leert de verschillende onderdelen van een huisinstallatie en hoe je beschermd wordt tegen de gevaren van elektriciteit. Je leert overeenkomsten en verschillen tussen elektromagneten en permanente magneten. Je leert de onderdelen van een elektromagneet en hoe ompolen werkt.	
--	--	---	--

		Je leert hoe je het principe van een elektromagneet toepast in een relais en een luidspreker. Je leert het verschijnsel inductie toe te passen en de werking ervan te herkennen in een dynamo & microfoon. Je leert de verschillen tussen gelijkspanning en wisselspanning. Je leert de werking van een condensator (opslag van energie) en diodes bij het omzetten van wisselspanning naar gelijkspanning. Je leert de functie/ eigenschappen van een transistor, diode en een led en hoe zij worden geschakeld in een elektrische schakeling. Je leert welke onderdelen een transformator heeft en rekenen aan een transformator.	
1. 2 2. E7 3. NASK1/K/1 NASK1/K/3 NASK1/K/6 NASK1/K/9 NASK1/V/1 NASK1/V/3 4. SE/CE	H.10 Kracht en Constructies 73. Je kan bij een bewegend voorwerp diagrammen uitleggen, krachten samenstellen en de gemiddelde snelheid berekenen. 74. Je weet welke krachten een rol spelen bij een beweging langs een rechte weg. Door krachten samen te nemen, kun je de nettokracht berekenen en tekenen.	1. Overal Nask 2. H.10 3. Kracht en Constructies Je leert de gemiddelde snelheid berekenen van een voorwerp bij een éénparige, versnelde en vertraagde beweging. Je leert de verandering in snelheid en de kracht die hiervoor nodig is te berekenen. Je leert het tekenen/ herkennen en aflezen van diagrammen. Je leert de voortstuwende en tegenwerkende krachten herkennen van een beweging. Je leert het berekenen van de nettokracht en het effect ervan op een beweging. Je leert rekenen met bewegingsenergie van een bewegend voorwerp.	1. PW 2. 1 3. 40 min. 4. n.v.t 5. ja 6. nee

1. 3 2. E8 3. NASK1/K/1 NASK1/K/3 NASK1/K/6 NASK1/K/9 NASK1/V/1 NASK1/V/3 4. SE/CE	H.12 Veiligheid en verkeer 75. Je gebruikt de natuurkundige begrippen en formules in situaties van verkeer en veiligheid. 76. Je weet hoe veiligheidsmaatregelen jou beschermen en de gevolgen van een botsing verminderen door de remweg te verlengen. Je kan de versnelling of vertraging van een beweging berekenen en de kracht die hierbij nodig is. 77. Je herkent omstandigheden die invloed hebben op de veiligheid tijdens het rijden. 78. Je past de wet van behoud van energie toe in berekeningen.	1. Overal Nask 2. H.12 3. H.12 Veiligheid en verkeer Je leert dat je de gevolgen van een botsing kunt verkleinen door de remafstand te vergroten, de druk te verkleinen en door gebruik van veiligheidsmaatregelen. Je leert onder welke omstandigheden de stopafstand wordt beïnvloed. Je leert dat bij kracht, bewegen en energie er formules zijn die je combineert. Je leert dat een diagram een natuurkundig verband (lineair, recht evenredig, omgekeerd recht evenredig, kwadratisch) weergeeft tussen de grootheden die langs het assenstelsel staan. Je leert wat er met de bewegingsenergie gebeurt bij het remmen. Je leert rekenen met de wet van behoud van energie.	1. PW 2. 1 3. 40 min. 4. n.v.t 5. ja 6. nee
Cijfer NASK = SE =(E1 + E2 + E3 + E4 + E5 + E6 + E7 + E8) : 8			

NEDERLANDS

4M NEDERLANDS 2026-2027 Ne011			
1. Periode 2. E-NR 3. Eindtermen 4. SE/CE	Wat moet je kennen en kunnen?	1. Met welk boek/methode 2. Welk hoofdstuk/thema 3. Wat ga je hiervoor doen?	1. Toetsvorm 2. Weging 3. Tijd 4. Inleverdatum 5. Herkansing? 6. Digitaal?
1. 1 2. E1 3. NE/K5+NEK8 4. SE	De kandidaat kan 1 strategieën kiezen en hanteren die afgestemd zijn op het bereiken van verschillende lees-, schrijf-, luister- en kijk- en spreek- en gespreksdoelen 2 strategieën kiezen die het eigen taalleerproces bevorderen - 1 luister- en kijkstrategieën hanteren: - globaal luisteren / kijken - zoekend luisteren / kijken - intensief luisteren / kijken 2 compenserende strategieën kiezen en hanteren wanneer de eigen taalkennis tekortschiet: - informatie afleiden uit de context - vragen naar betekenis 3 het doel van de makers van een programma aangeven: - informatie geven - overtuigen - een mening geven - tot handelen aanzetten - amuseren - gevoelens oproepen / uitdrukken 4 de belangrijkste elementen van een programma weergeven: - hoofdonderwerp - hoofdgedachte - relatie tussen tekst en beeld Bij de relatie tussen tekst en beeld gaat het om het herkennen, analyseren en interpreteren van elementen van een programma, waaronder gesproken tekst, geschreven tekst, overige geluidselementen (zoals intonatie, achtergrondgeluid, muziek), overige beeldelementen (zoals mimiek, gebaren, rekwisieten) 5 uit een programma de betekenis afleiden van een voor de strekking van het programma belangrijke uitspraak 6 een oordeel geven over een programma en dit toelichten op grond van aanwijsbare tekst-, beeld- en geluidsgegevens 7 een instructie uitvoeren	1. Digitale toetsprogramma Woots via Cito 2. Via het toetsprogramma Woots wordt fictie, kritisch kijken en luisteren en tekstbegrip getoetst. 3. Dit oefenen we door middel van kijk- en luistertoetsen uit de oefenbibliotheek van Woots.	1. Kijk-en-luisterfragmenten en een fictiefilm 2. 2 3. 3 x 50 min 4. Leerjaar 3 5. Ja 6. Ja. Laptop, koptelefoon
1. 1	Leesvaardigheid 1 leesstrategieën hanteren: - globaal lezen - zoekend lezen - intensief lezen	1. Nieuw Nederlands 7 editie en lesmateriaal van de docent	

2. E2 3. NE/K/6 4. SE / CE	2 compenserende strategieën gebruiken wanneer de eigen taalkennis tekortschiet: - informatie afleiden uit de context - vragen naar betekenis - woordenboek gebruiken 3 de functie van beeld en opmaak in een tekst herkennen: - titel - tussenkopjes - illustraties - lettertypes - tekst- en alinea-indeling 4 het schrijfdoel van de auteur aangeven: - informatie verstrekken - overtuigen - een mening geven - tot handelen aanzetten - amuseren - gevoelens oproepen / uitdrukken 5 een tekst indelen in betekenisvolle eenheden en de relaties tussen die eenheden benoemen 6 van de kern van een tekst de verschillende deelonderwerpen beschrijven 7 uit een tekst de betekenis afleiden van een voor de strekking van de tekst belangrijk woord, belangrijke woordgroep of zin 8 een tekst samenvatten door het hoofdonderwerp en de hoofdgedachte ervan aan te geven 9 op eenvoudig niveau verschillende tekstrelaties herkennen. Voorbeelden zijn: - oorzaak - gevolg - doel - middel - algemene uitspraak - voorbeeld - tegenstelling - opsomming - voorwaarde - argumenten - conclusie 10 talige middelen herkennen die een schrijver hanteert om zijn of haar doel te bereiken zoals overdrijving en spot 11 een oordeel geven over de tekst en dit toelichten op grond van aanwijsbare tekstgegevens	2. Meer dan lezen / Handig! 3. Opdrachten, oefeningen en oude examens maken	1. Toets 2. 2 3. 40 min 4. Periode 1 5. Ja 6. Op papier
1. 1 2. E3 3. NE/K/3 + NE/K/7 4. SE	Taalverzorging Teksten schrijven die voldoen aan eisen op het gebied van spelling, interpunctie, grammaticaliteit en uiterlijke verzorging. beschikbare elektronische hulpmiddelen in het schrijfproces gebruiken conventies hanteren met betrekking tot tekstsoorten, tekst- en alinea-opbouw, spelling en interpunctie en uiterlijke verzorging	1. Nieuw Nederlands editie 7 en lesmateriaal van de docent 2. Taalverzorging: Spelling, formuleren, grammatica 3. Oefeningen en opdrachten maken	1. Toets 2. 2 3. 35 min 4. Periode 1 5. Ja 6. Kan. Via test correct of op papier

1. 2 2. E4 3. NE/K/1 + NE/K/1 + NE/K/7 4. SE	Zakelijk schrijven Teksten schrijven die voldoen aan eisen op het gebied van spelling, interpunctie, grammaticaliteit en uiterlijke verzorging. 1 schrijfstrategieën hanteren: - uitgaan van een aangeboden schrijfplan - informatie verwerven, verwerken en verstrekken - op basis van reacties en suggesties van anderen de tekst herschrijven 2 het schrijfdoel in teksten tot uitdrukking brengen: - informatie geven - informatie vragen - overtuigen - een mening geven - tot handelen aanzetten 3 het schrijfdoel en taalgebruik richten op verschillende soorten lezerspubliek: - taalgebruik: - woordkeuze - toon - zinsbouw - lezerspubliek: - directe omgeving - instanties - geadresseerden met een hogere status 4 conventies hanteren met betrekking tot tekstsoorten, tekst- en alinea-opbouw, spelling en interpunctie en uiterlijke verzorging 5 beschikbare elektronische hulpmiddelen in het schrijfproces gebruiken	1. Nieuw Nederlands editie 7 en lesmateriaal van de docent 2. Zakelijk schrijven 3. Oefeningen en opdrachten maken	1. Toets 2. 2 3. 35 min 4. Periode 2 5. Ja 6. Op papier
1. 2 2. E5 3. NE/K8 4. SE	Fictie Verschillende soorten fictiewerken herkennen – de situatie en het denken en handelen van de personages in het fictiewerk beschrijven – de relatie tussen het fictiewerk en de werkelijkheid toelichten – een persoonlijke reactie geven op een fictiewerk en deze toelichten met voorbeelden uit het werk.	1. Nieuw Nederlands editie 7 en lesmateriaal van de docent. 2. Fictie boek Smiley / Lotte Boots (verstrekkt door school) 3. Leesboek lezen en verwerkingsopdrachten maken	1. Toets 2. 1 3. 40 min 4. Periode 2 5. Ja 6. Kan. Via test correct of op papier
1. 3 2. E6 3. NE/K4 + NE/K8 4. SE	Fictie + vaardigheden in samenhang Verschillende soorten fictiewerken herkennen – de situatie en het denken en handelen van de personages in het fictiewerk beschrijven – de relatie tussen het fictiewerk en de werkelijkheid toelichten – een persoonlijke reactie geven op een fictiewerk en deze toelichten met voorbeelden uit het werk. Luister- en kijkstrategieën hanteren Informatie verwerven, verwerken en verstrekken	1. Nederlandse boekverfilming en lesmateriaal van de docent. 2. Nederlandse boekverfilming kijken 3. Aantekeningen maken tijdens de film. Informatie opzoeken.	1. Toets + creatieve opdracht 2. 1 3. 25 min voor de toets en

	De kandidaat kan zelfstandig informatie verwerven, verwerken en verstrekken in het kader van het sectorwerkstuk. De kandidaat kan zelfstandig informatie verwerven, verwerken en verstrekken in het kader van het sectorwerkstuk.		meerdere dagen voor de creatieve opdracht 4. Periode 3 5. Ja 6. Kan. Via test correct of op papier
1. 3 2. E7 3. NE/K5 en: NE/K1+NE/K2+NE/K4 4. SE	Spreek-en gespreksvaardigheid Relevante informatie verzamelen en verwerken ten behoeve van de spreek- en gesprekssituatie – strategieën hanteren ten behoeve van de spreek- en gesprekssituatie – compenserende strategieën kiezen en hanteren – het spreek-/luisterdoel in de situatie tot uitdrukking brengen – het spreek-/luisterdoel en taalgebruik richten op verschillende soorten publiek – het spreekdoel van anderen herkennen en de reacties van anderen inschatten – in spreek- en gesprekssituaties taalvarianten herkennen en daar adequaat op inspelen.	1. Lesmateriaal van docent 2. Lesmateriaal bestuderen en gesprekken met klasgenoten en docent oefenen 3. Gesprek voeren met een externe partij (bijvoorbeeld een sollicitatie of functioneringsgesprek)	1. Gesprek 2. 2 3. 35 min 4. Periode 3 5. Nee 6. Nee
Cijfer NE = E1 tm E7 : 7			

PROFIELWERKSTUK

4M PROFIELWERKSTUK 2026-2027			
1. Periode 2. E-NR 3. Eindtermen 4. SE/CE	Wat moet je kennen en kunnen?	1. Met welk boek/methode 2. Welk hoofdstuk/thema 3. Wat ga je hiervoor doen?	1. Toetsvorm 2. Weging 3. Tijd 4. Inleverdatum 5. Herkansing? 6. Digitaal?
1. 1 en 2 2. HD 3. 4.	Het profielwerkstuk staat in het teken van loopbaanoriëntatie. Door het schrijven van een persoonlijk profiel, een meet & greet met mbo-studenten en een stage ontdekken leerlingen hun kwaliteiten en interesses. Leerlingen schrijven een verslag en presenteren hun bevindingen.	1. 2. 3. Je maakt werkstuk, verwerkt het de meet & greet en loopt stage	1. PO en presentatie 2. HD 3. 4. 29 januari 2027 5. Ja 6. Ja

BEELDENDE VORMING TEKENEN

4M BEELDENDE VORMING TEKENEN		2026-2027		Te 0418
1. Periode 2. E-NR 3. Eindtermen 4. SE/CE	Wat moet je kennen en kunnen?	1. Met welk boek/methode 2. Welk hoofdstuk/thema 3. Wat ga je hiervoor doen?	1. Toetsvorm 2. Weging 3. Tijd 4. Inleverdatum 5. Herkansing? 6. Digitaal?	
1. 1 en 2 2. E1 3. BV/K/1/2/3/4/5/6 7/8 BV/V/1/2/3 4. SE	De leerling kan 1 zelfstandig een probleemstelling formuleren en komen tot autonoom of toegepast tweedimensionaal beeldend werk 2 diverse fases van het werkproces zelfstandig doorlopen en het tijdspad er vanzelf bewaken. 3 aspecten van de voorstelling en aspecten van de vormgeving (beeldende aspecten, technieken en de daarbij behorende materialen, apparatuur en gereedschappen) zelfstandig kiezen en zo toepassen dat ze een bijdrage leveren aan de zeggingskracht van het eigen autonome werk en/of het eigen toegepaste werk. 4 het eigen beeldend werk en het doorlopen proces zelfstandig presenteren in de vorm van een werkboek en er zelfstandig op reflecteren 5 aan de hand van de probleemstelling zelfstandig een relatie leggen tussen het eigen beeldend werk en het beeldend werk van anderen aan de hand van aspecten van de voorstelling, beeldende aspecten, technieken met de daarbij behorende materialen, apparatuur, gereedschappen, aspecten van de culturele en/of kunsthistorische context	1. Basis Beeldende Begrippen 2. Alle begrippen die ook nodig zijn voor het CPE. 3. Twee dimensionale beeldende verwerking a.h.v. een thema door de docent vooraf bepaald. Er wordt een zgn. werkboek aangelegd. Hierin wordt een beeldend onderzoek gedaan (sfeerblad/mindmap/schetsen). Dit noemen we het proces. Nadat het onderzoek afgerond is, wordt het schriftelijk vastgelegd in het werkboek door de leerling wat deze van plan is (vaststellen ontwerp). Vervolgens start het maken van het eindwerkstuk. Formaat: bepaald door de docent. Materiaal naar keuze: Dit mag ook gemengde materialen en technieken zijn. Na het maken van het eindwerkstuk volgt het reflecteren van eigen en andermans werk in het werkboek. Beoordeling: er zijn maximaal 50 punten te behalen bestaande uit maximaal 25 voor het praktijkwerk en maximaal 25 voor het werkboek (proces/reflectie/verzorging)	1. WS 2. 2 3. 15 lessen 4. week 48 5. Nee 6. Nee	

1. 1 en 2 2. E2 3. BV/K/3/8 4. SE	Doel is om kunst beter te begrijpen en begrippen te leren die belangrijk zijn bij het beschouwen (bekijken) van kunst. De kenmerken van de stromingen herkennen en kunnen benoemen speelt daarbij ook een rol. Daarnaast wordt er informatie gegeven over de tijd of kunststroming waarin een werk is gemaakt. Ook komt er kunst aan de orde uit dezelfde periodes die niet uit onze westerse wereld komt.	1. Kunst-Actief Basis Beeldende Begrippen 2. Kunst-Actief hst. 1 t/m 7 Basis Beeldende Begrippen: alle begrippen die voor het CSE noodzakelijk zijn. 3. Tijdens de Kunstbeschouwing lessen (1x per week)	1. Schriftelijk 2. 1 3. 50 minuten 4. week 47 5. Ja 6. Nee
1. 2 en 3 2. E3 3. BV/K/1/2/3/4/5/6 7/8 BV/V/1/2/3 4. SE	Verdieping op het: 1 zelfstandig een probleemstelling formuleren en komen tot autonoom of toegepast tweedimensionaal beeldend werk 2 diverse fases van het werkproces zelfstandig doorlopen en het tijdspad ervan zelf bewaken. 3 aspecten van de voorstelling en aspecten van de vormgeving (beeldende aspecten, technieken en de daarbij behorende materialen, apparatuur en gereedschappen) zelfstandig kiezen en zo toepassen dat ze een bijdrage leveren aan de zeggingskracht van het eigen autonome werk en/of het eigen toegepaste werk. 4 het eigen beeldend werk en het doorlopen proces zelfstandig presenteren in de vorm van een werkboek en er zelfstandig op reflecteren 5 aan de hand van de probleemstelling zelfstandig een relatie leggen tussen het eigen beeldend werk en het beeldend werk van anderen aan de hand van aspecten van de voorstelling, beeldende aspecten, technieken met de daarbij behorende materialen, apparatuur, gereedschappen, aspecten van de culturele en/of kunsthistorische context	1. Basis Beeldende Begrippen 2. Alle begrippen die ook nodig zijn voor het CPE. 3. Twee dimensionale beeldende verwerking a.h.v. een thema door de docent vooraf bepaald. Er wordt een zgn. werkboek aangelegd. Hierin wordt een beeldend onderzoek gedaan (sfeerblad/mindmap/schetsen). Dit noemen we het proces. Nadat het onderzoek afgerond is, wordt het schriftelijk vastgelegd in het werkboek door de leerling wat deze van plan is (vaststellen ontwerp). Vervolgens start het maken van het eindwerkstuk op doek. Formaat: bepaald door de docent. Materiaal naar keuze (vnml. acrylverf). Dit mag ook gemengde materialen en technieken zijn. Na het maken van het eindwerkstuk volgt het reflecteren van eigen en andermans werk in het werkboek. Beoordeling: er zijn maximaal 50 punten te behalen bestaande uit maximaal 25 voor het praktijkwerk en maximaal 25 voor het werkboek	1. WS 2. 2 3. 18 lesuren 4. Week 9 5. Nee 6. Nee

		(proces/reflectie/verzorging)	
1. 2 en 3 2. E4 3. BV/K/3/8 4. SE	Doel is om kunst beter te begrijpen en begrippen te leren die belangrijk zijn bij het beschouwen (bekijken) van kunst. De kenmerken van de stromingen herkennen en kunnen benoemen speelt daarbij ook een rol. Daarnaast wordt er informatie gegeven over de tijd of kunststroming waarin een werk is gemaakt. Ook komt er kunst aan de orde uit dezelfde periodes die niet uit onze westerse wereld komt.	1. Kunst-Actief Basis Beeldende Begrippen 2. Kunst-Actief hst. 8 t/m 15 Basis Beeldende Begrippen: alle begrippen die voor het CSE noodzakelijk zijn 3. Tijdens de Kunstbeschouwing lessen (1x per week)	1. Schriftelijk 2. 1 3. 50 minuten 4. Week 7 5. Ja 6. Nee
1. 3 2. N.v.t. 3. BV/K/1/8 4. N.v.t.	Excursie: Meemaken van kunst en cultuur.	1. N.v.t. 2. N.v.t. 3. Kijkwijzers voldoende ingevuld en aanwezigheid verplicht.	1. N.v.t. 2. Geen 3. Dag 4. Week 10 5. Nee 6. Nee
1. 3 2. N.v.t. 3. onderdeel van: BV/V/1 4. CE	Expositie: Je kunt je eindwerk op een dusdanige manier presenteren d.m.v. o.a. een werkstuk, zodat deze het best tot zijn recht komt. Tijdens de expositie kun je jouw werk toelichten en de keuzes die je hebt gemaakt verantwoorden.	1. N.v.t. 2. N.v.t. 3. Deelname en aanwezigheid is verplicht (onderdeel presentatie CPE). Je kunt toelichten hoe je tot het werk bent gekomen en waarom je bepaalde keuzes hebt gemaakt.	1. N.v.t. 2. Deel CPE 3. Halve/hele dag inrichten Opening 90 minuten 4. Week 16 5. Nee 6. Nee
Cijfer TE = (2x (E1 + E3) + 1x (E2 + E4)): 6			

WISKUNDE

4M WISKUNDE		2026-2027		wi 0153
1. Periode 2. E-NR 3. Eindtermen 4. SE/CE	Wat moet je kennen en kunnen?	1. Met welk boek/methode 2. Welk hoofdstuk/thema 3. Wat ga je hiervoor doen?	1. Toetsvorm 2. Weging 3. Tijd 4. Inleverdatum 5. Herkansing? 6. Digitaal?	
1. Periode 1 2. E1 (H1+2) 3. WI/K/3, WI/K/4 4. CE	Begrippen als hellingsgetal, startgetal, lineair, macht, kwadratisch, omgekeerd evenredig, wortel, verband moeten uitgelegd kunnen worden. Leerling moet een lineaire formule kunnen opstellen uit een tabel, grafiek of verhaaltje. Leerling moet een wortelformule/lineaire formule/machtsformule/omgekeerd evenredige formule invullen om een tabel en grafiek te maken. Leerling moet bij deze verbanden ook een vergelijking kunnen oplossen met behulp van inklemmen (hulpmiddel is een tabel).	1. 4A VMBO-GT Moderne wiskunde, editie 13 2. Leren uit het boek van H1 (4A 4VMBO-GT; blz. 8 t/m 35) + H2 (4A VMBO-GT; blz. 37 t/m 63). 3. Aantekeningen in schrift zetten en opgaves maken. Het onderdeel periodiek verband met begrippen als periode, amplitude, evenwichtsstand en frequentie komen in laatste leer-PTA (E4) terug.	1. PW 2. Weging: 1 3. 45 4. november 5. Ja, dat kan. 6. Schriftelijk	
1. Periode 1-2 2. E2 (H5+8) 3. WI/K/1, WI/K/4, WI/K/5, WI/K/6, WI/V/1 4. CE	De leerling kan rekenen met tijd, snelheid, lengten, oppervlakten en inhoud. Het omrekenen van gewichtsmaten en procentuele toe- en afnamen. Gebruik maken van formules om oppervlakte en inhoud van ruimtefiguren te berekenen. De volgende ruimtefiguren zijn van belang (kubus, balk, cilinder, prisma, kegel, piramide en bol). Aanzichten, uitslagen en omrekenen van lengtematen, oppervlaktematen en inhoudsmaten inhoud samengestelde figuren. Koersen en hoogtelijnen.	1. 4A VMBO-GT Moderne wiskunde, editie 13 en 4B VMBO-GT Moderne wiskunde, editie 13 2. Moderne Wiskunde leren hoofdstuk 5 (leerboek 4A VMBO-GT; blz. blz 159 t/m 191 en H8 (leerboek 4B VMBO-GT; blz. 74 t/m 111). 3. Aantekeningen in schrift zetten en opgaves uit het boek maken.	1. PW 2. Weging: 1 3. 45 4. december 5. Ja, dat kan. 6. Schriftelijk	
1. Periode 2 2. E3 (H6+7)	Berekenen van hoeken, tekenen van drie- en vierhoeken, toepassen van tangens en stelling van Pythagoras, berekenen van de oppervlakte van vlakke figuren, berekenen van de oppervlakte van een vergroting mbv factor, toepassen van sinus, cosinus, hoeken berekenen met sinus en	1. 4B VMBO-GT Moderne wiskunde, editie 13	1. PW 2. Weging: 1	

3. WI/k/3, WI/K/6 4. CE	cosinus, leren welke van de verhoudingen sinus, cosinus of tangens je moet gebruiken bij het berekenen van een hoek of bij het berekenen van een lengte, rekenen in driehoeken die niet rechthoekig zijn.	2. Moderne Wiskunde H6 Vlakke meetkunde (4B VMBO-GT; blz. 6 t/m 39) en H7 Goniometrie (4B VMBO-GT; blz. 40 t/m 73) leren. 3. Aantekeningen in schrift zetten en opgaves uit het boek maken.	3. 45 4. januari 5. Ja, dat kan. 6. Schriftelijk
1. Periode 3 2. E4 (H1+3+5) 3. WI/K/2, WI/K/3, WI/K/4, WI/K/5 4. CE	Verschillende verbanden herkennen; lineair verband, kwadratisch verband, wortelverband, machtsverbanden, omgekeerd evenredig verband, periodiek verband en exponentieel verband . Formules invullen en berekenen maken (uitkomsten), vergelijkingen, grafieken en formules groter of kleiner maken. De leerling kan rekenen met tijd, snelheid, lengten, oppervlakten en inhoud. Het omrekenen van gewichtsmaten en procentuele toe- en afnamen. Ook erg belangrijk; inklemmen. Groeifactor en bij exponentiële formules; verdubbelings- en halveringstijd. Periodiek verband met; evenwichtsstand, amplitude, periode en frequentie.	1. Alle drie de hoofdstukken 4A VMBO-GT Moderne wiskunde, editie 13 2. Moderne Wiskunde (leerboek 4A VMBO-GT); H1 blz. 7 t/m 35, H3 blz. 65 t/m 97 en H5 blz. 159 t/m 191. 3. Herhaling H1; maken voorkennis en VT-opdrachten uit het boek. H3; aantekeningen in schrift en opgaves maken uit het boek. Herhaling H5; maken voorkennis en VT-opdrachten uit het boek.	1. PW 2. Weging: 1 3. 45 4. maart 5. Ja, dat kan. 6. Schriftelijk
1. Periode 2 2. E5 (GWA) 3. WI/K/1, WI/K/2, WI/K/3, WI/K/8, WI/V/1 4. CE	Omrekenen lengtematen, oppervlaktes berekenen, inhoud berekenen, procenten, omtrek, plattegrond maken (bovenaanzicht) op schaal, Begroting maken, lengte/ breedte. Werkstuk maken; inhoudsopgave, voorwoord, lay-out, pagina-nummering, juiste lettertype, plaatjes van internet toevoegen, werken in woord.	1. Leerlingen krijgen (tijdig) van school een boekje met daarin de opdrachten die ze (in tweetallen) moeten maken. 2. Uitdelen boekje met daarin de opdrachten. 3. GWA Platte meetkunde/ ruimtelijke meetkunde (werkstuk). Inrichten van een appartement; oppervlaktes berekenen, stelling van Pythagoras, omtrek, meubels kopen, strekkende meter, prijsberekeningen/ kosten en informatie verwerken. Het werkstuk wordt gemaakt in tweetallen; je krijgt in totaal twee weken de tijd om aan je werkstuk te werken; 4 lessen op school en dan mag er nog 1 week thuis aan gewerkt worden. Inleverdatum krijg je van je docent te	1. PO 2. Weging: 1 3. 120 + week eigen tijd 4. Week 2-3 2027 5. Nee 6. Digitaal

		horen.	
1. Periode 3 2. E6 3. WI/K/2, WI/K/3, WI/K/7, WI/V3 4. SE	Werken met diagrammen, tabellen, mediaan, 1e en 3e kwartiel, centrummaten, kwartielafstand en spreidingsmaten. Daarnaast het begrip boxplot kennen en ermee rekenen. Het tekenen van een boomdiagram.	1. 4A VMBO-GT Moderne wiskunde, editie 13 2. Moderne Wiskunde hoofdstuk 4 (leerboek 4A VMBO-GT; blz. 121 t/m 157). 3. Leren heel H4 en het geleerde toepassen. Aantekeningen in schrift zetten en we maken geen opgaves.	1. PO 2. Weging: 1 3. 120 + week eigen tijd 4. Week 9-10 2027 5. Nee 6. Digitaal
Cijfer SE WI = (E1 + E2 + E3 + E4 + E5 + E6) : 6			